

IIMI 631.7 Intjam tūm | apimant tūm | magam | agimam
G226
B.F.

BURKINA FASO

Ministeer Deta. Ween-viugā
la koomā soogo

Tens ne taab sull sēn get ko-
waandem bāt zāab yel soogo
IIMI

Ko-waandmā tūm sigl g sull
sēn be Burkina Faso IIMI / B.F

Ko-waandem bāoog koob
tūm nāo-kēndre sebre

yūumd 1996 soabā,
yūum sar kiuugu

A Zakari Zida
A Sibiri Watara
A Yisuf Dāmbel

Sebrā gom-zut

seb-vāo-nens zīsi

Tuusgo	1
Pipi Gom Zugu	2

Zāmsg zug pipi soaba

Koobā tuum sasa rāmb siglgu (sigrā buk nao kēndr wilgri)	3
1. Bōe yīng la b tog n bao n siglg koobā tuum sasa rāmba.yaa ānda rāmb n tog n bao n siglg sasa bāmba ?	3
2. Koob tuum sasa rāmb siglg makr a ye sēn maan tī yaa sōma.....	3
3. Koob tuum sēn maan n pa tū a sasa rāmb sēn tōe n wa ne sāoong la bōn buud nins pāoongā zugu.	7
4. D na n maana a wān n paam tī nebā tū koobā sasa rāmbā n tume....	7

Zāmsg-zug a 2 soaba

Koobā bugsā sēn tog n pug taab to-to.....	9
1. Bōeebā seglg tuuma.....	9
2. Bōeeb (pepineer) bōeeb zīiga la bōn-buudā	10
3. Parsellā manegre	13
4. Selbā	16
5. Mui wā manegre (zāabo)	17

Zāmsg-zug a tāab soaba

muiwāwurbo	24
------------------	----

Zāmsg-zu a naas soaba

Mui wā pābrā la yelegrā	25
-------------------------------	----

Zāmsg-zug a nu soaba

Mui wā puglg ne tīto	26
----------------------------	----

Gom-zug a 2 soaba	27
-------------------------	----

Zāmsg-zug pipi soaba

Bōe yīnga, la wakat bug la d tog n le bao bōn-buud paala ?	28
--	----

Zāmsg-zug a 2 soaba

D sā n dat bōn-bu rēengā, ānda la d tog n tī yā ?	29
---	----

Zāmsg-zug a 3 soaba Koobā (buðbā)	30
Zāmsg-zug a 4 soaba Koobā sags buudu.....	31
Zamsg-zug a 5 soaba Sugsgo	32
Zāmsg-zug a 6 soaba Mui wā worbo la a bīngri.....	33
Gom-zug a 3 soaba.....	35
Zamsg pipi soaba Koobā tuum sasa rāmb siglgu.....	36
Zāmsg-zug a 2 soaba Bōn-buudā	39
Zāmsg-zug a 3 soaba Zīigā tūus-n-yāke.....	40
Zāmsg-zug a 4 soaba Koobā tuum sags nao-kēndre	41
1. Bud-kāre.....	41
2. Tīl-bōeegā budbo.....	43
Zāmsg-zug a 3 soaba Parsellā seglg tuuma	47
1.Koobā zulum tēka.....	47
2. Zīigā gānegre.....	47
3 Zīigā manegre.....	49
Zāmsg-zug a 4 soaba Selbo.....	50
Zāmsg-zug a 5 soaba Koomā waalgo	54
Zāmsg-zug a 6 soaba Koodā zāabo.....	57
1. Birg ningri	57
2. Mood bī kānkay gānegre (sēn data)	58

3. Gudgrā la rōosgā	58
4. Gud ningri.....	60
5. Teegds ningri	60
6. Tūsā bāas tīpsg ne tīto	60
 Zāmsg-zug a 7 soaba	
Koodā rīkre la a maneg-n-bīngri	61
 Gom-zug a 4 Soaba	
Birgā zāabo.....	64
 Zamsg-zug pipi soaba	
Birg yōod koob tuum pugē	65
 Zamsg-zug a 2 soaba	
Birgā zāab buud	66
 Zāmsg-zug a 3 soaba	
Birgā maanego	67
 Zāmsg-zug a 4 soaba	
Bir-pōnegdem maanego	68
2. Būmb nins sēn pa tog n ning beenē.	68
3. Bogdā tuubu.....	69
4. Bogdā pidsgu	69
5. Bir-bogdā leebgo	69
6. Birgā bīngri.....	70
 Gom-zug a 5 Soaba	
 Zāmsg-zug pipi soaba	
Pug-n-gesgā yōodo	72
 Zāmsg-zug a 2 soaba	
Būmb nins zut b sēn tog n tiki.....	73
 Zāmsg-zug a 3 soaba	
Būmb bāmba	74
1. Vēenemā yalem	74
2. Sēn ko n paame (paoongo).....	74
3. Zīig yalem takl paoong sōore	74

Zāmsg-zug a 4 soaba	
Budbā la selbā raya	76
Baasgo	76
Zāmsg-zug a 4 soaba	
Koobā sags buudu.....	27
Zamsg-zug a 5 soaba	
Sugsgo	27
Zāmsg-zug a 6 soaba	
Mui wā wörbo la a bīngri.....	28
Gom-zug a 3 soaba	30
Zamsg pipi soaba	
Koobā tuum sasa rāmb siglgu.....	31
Zāmsg-zug a 2 soaba	
Bōn-buudā tūus-n-yāk la b bolg-n-da wā.....	33
Zāmsg-zug a 3 soaba	
Zīigā tūus-n-yāke.....	33
Zāmsg-zug a 4 soaba	
Koobā tuum sags nao-kēndre	34
1. Bud-kāre.....	34
2. Tī-bōeegā budbo	36
Zāmsg-zug a 3 soaba	
Parsellā seglg tuuma	40
1.Koobā zulum tēka	40
2. Zīigā gānegre	40
3. Zīigā manegre	42
Zāmsg-zug a 4 soaba	
Selbo	42
Zāmsg-zug a 5 soaba	
Koomā waalgo.....	46
Zāmsg-zug a 6 soaba	
Koodā zāabo.....	48
1. Birg ningri.....	48

2. Mood bū kānkay gānegre (sēn data)	50
3. Gudgrā la rōosgā	50
4. Gud ningri	52
5. Teegds ningri	52
6. Tūsā bāas tūpsg ne tīto	52
Zāmsg-zug a 7 soaba	
Koodā rūkre la a maneg-n-bīngri	53
Gom-zug a 4 Soaba	
Birgā zāabo	56
Zamsg-zug pipi soaba	
Birg yōod koob tuum pugē	57
Zamsg-zug a 2 soaba	
Birgā zāab buud toor-toor ko-waandem bātē.....	57
Zāmsg-zug a 3 soaba	
Birgā maanego.....	58
Zāmsg-zug a 4 soaba	
Bir-pōnegdem maanego.....	58
2. Būmb nins sēn pa tog n ning beenē.....	59
3. Bogdā tuubu.....	59
4. Bogdā pidsgu.....	60
5. Bir-bogdā leebgo.....	60
6. Birgābīngri.....	61
Gom-zug a 5 Soaba	
Zāmsg-zug pipi soaba	
Pug-n-gesgā yōodo	63
Zāmsg-zug a 2 soaba	
Būmb nins zut b sēn tog n tiki.....	63
Zāmsg-zug a 3 soaba	
Būmb bāmba paam-n-bāng maanda a wāna.....	63
1. Vēenemā yalem	63
2. Sēn ko n paame (paoongo)	64
3. Ziig yalem takl paoong sōore.....	64

Zāmsg-zug a 4 soaba	
Budbā la selbā raya	65
Baasgo	66

Tuisgo

Seb kānga maaname n dat tū neb nins fāa sēn na n ti-ka n tum paam tuumd teoog menga, tū būm nins fāa yell b sēn gomd a pugē wā yī vēenega, la a tōog n sōng-b tuumda pugē. Naana rāmba b sēn maan n wilgdē wā, yaa sēn na yīl n wilg n vēneg tum kēer nao-kēndre n paase.

Sebrā sēn maana, a tara gom-zut a nu, bāmb la woto :

1 muitinsā koob tum nao-kēndr yelle

2 Bōn-buudā bōeeb tum nao-kēndr yelle

Bāta noy zēed koob nao-kēndr yelle

4 Birgā zāab yelle

5 Koobā tum pug-n-ngesga la a paoong geelg yelle

Tōnd sēn tull būmb ninga, ya tū seb kānga tōog n wa sōng ka-koadbā b tuumdē wā, tū b tōe n bāng b tuumdā teed sēn tog n tall n tum to-to, sēn na yīl tū Burkina Faso tōog n yidgi, tū d bāng tū wusg sēn yet tū tōnd tēngā yidgr be ka-kaadbā nugē wā ra yīl gom n bas noor bal ye.

D ka tōe n baas tū d ka puus neb nis fāa sēn sak n ning b nug seb kānga maanegē wā, būmb zāng la Pe em yi / Burkina Faso tumtumdbā. D sēn puusd n yīl yaa INA tumtumdbā sēn sōng ne sebrā lebgr ne moore; Mogteed la savili seb-karemdbā sull dāmbā sēn sōng ne sebrā maan-n-baasgā; tōnd tum-n-taasā sēn sak n naag tōnd n manes tuumdā n baase, yaa a Andere Maari Puya, a Silvē B korgo a Zānpree Sāndwiidi la a Anselm Konombo.

Seb-kānga yaa a Zakari Ziida ne a Sibir Watara koob tum-mitb n guls-a
A Yiisuf Demdele n sōng-a ne manegre

Pipi Gom Zugu

Muitinsā koob tuum nao-kēndr sebre

Muitinsā koob tuum nao-kēndr sebre.

Zāmsg zug pipi soaba : Koobā tuum sasa rāmb siglg (sigrā buk
nao kēndr wilgri)

1. Bōe yīng la b tog n bao n siglg koobā tuum sasa rāmba.yaa ānda rāmb n tog n bao n siglg sasa bāmba ?

Koobā sasa rāmb siglgā yaa tuumdā buk sēn wilgd mui wā koob tuum sēn tog n maane; tuumdā fāa ne a raare, la a ray sōor sēn tog ne sasa fāa.

Naoor wusgo, yaa "kopeeratiifā" tuumdā sull ning sēn getā koobā paoongā, n sigend koobā sasa rāmbā ; n yaool n tall tuumdā n tū wilg lagem-n- taarā tigs-kāsengē wā, tū nebā kelg la b kūs taaba n yaool n wa sak n deeg tuumdā sull sēn siglg-a a sasa rāmbā to-to wā .

Koobā sasa rāmbā siglgā sōngdame tū b tōog n yōgem koobā buud fāa tuuma (mui wā koobo, koob buud nins sēn maand saagā niib sasa, leebg tuuma, tū ketē..).

a tūudmā sōngdame tū d tōe n paam n ko n kēeb naoor a yi yuumd pugē tū ka tū toog ye.

d sā n tū a sēn wilg nao-kēndr ningā, d tōe n paama koodā biis sōma, bala ;

- koodā bāasā gīblg yaa naana ;
- birgā kēeda sēbdā sōma n yūda ;
- mui wā bīta wakat ninga sēn zems ne-a ;
- ka-koaad ba a ye pa sāamd a to tuumd ye ;

a tuumdā sōngdame tū koomā zāab yū naana : zabr ka be ka-koaadba ne taab suk ye ; n paas me, ned fāa parsell waalg yūta faasga, la tao-tao.

2. Koob tuum sasa rāmb siglg makr a ye sēn maan tū yaa sōma.

Koob tuum sasa rāmb siglg sā n na n maane, togame tū b reng n ges tēnga yalē rāmba, būmb zāng la sigr la sapaolg sēn yaa to-to (zīiga tuulg la a waood sēn zem tekā ; saagā niib sasa, koomā sēn zem tekā ;

sobdā ; tū ketē ..) la koomā sēn wat to-to baraasē wā.

sapaolg sasa koobo

- sēbdā tog n paama wīntoogā vēenemā wusgo
- togame tū sēbdā wilā pus tū tuul-nif kiuugā pa ta ye, la b tōog n yod tuul kāng poore.
- togame tū b wur mui wā, la b kulis-a tū sa-bedā nan pa ta ye.

Sēoog sasa koobo

- sēbdā togame n paam n kok saagā koom sōma.
- rēnda, b paam dame n kēgs baraasā koom sapaolgā sasa, la b paam n yalg zī-koaad ning sēn tog n paam baraasā koomā.
- puudā togame n ningi tū b zutā sēn na n tall a biisā pus tū waoodā nan pa ta ye.

koob sasa rāmb siglg sēoog sasa, la sapaolg sasa ray sōor la b tuum wilgri

Rayā sōore	Sēoogo	Sipaolgo	Tuuma
budb daar ket tū rasem a 5 n dabd rasem 11	Sigr kiuug a ra-sem a 4 n dabd a rasem 10 bū a ra-sem 18 n dabd a rasem 24	Sipaolg kiuug a rasem 21-27 bū yuum-sar kiuug a rasem a 05-11	ko-soay wā wūugri manegre (yoosgo)
budb daar ket tū rasem a 5 n dabd a6	Sigr kiuug a rasem 04-09 bū a rasem 23-24	Sipaolg kiuug a rasem 27-28 bū yuum-sar kiuug a rasem 11-12	Ko-so metgā pakre la tū-bōe vaokā tuumd sigigu.
budb daar ket tū rasem a 3 n dabd a 4	Sigr kiuug a rasem 11-12 bū a rasem 25-26	Sipaolg kiuug a rasem 30 n dabd yuum-sar kiuug a pipi daare. Bū yuum-sar kiuug a rasem 14-17.	Bōn-buudā wūlgre, b tiyorall ningri la b pugigu.
0	Sigr kiuug a rasem 15-29	yuum-sar kiuug a rasem 03-17	budbo

budbā raare n tāag a rasem 14	Sigr kiuug a rasem 29 n dabd sēoog kiuug a rasem 13	Yuom-sar kiuug a rasem 17 - 31	n waal koom wakat fāa wa sēn wilgā tī gale, birg ningri, koobo (gudgri), n maneg n me ko-so metsā, tī b bedrmā zems wa b sēn wilgā ; gudā wāabo; la kaalmā ganeg tī zems taba.
selbā ya tī beoogo	sigr kiuug a rasem 30 n dabd sēoog kiuug a rasem 14.	yuom-sar kiuug a rasem 31 n dabd yuom-vēkr kiuug a rasem 14	birg sablgā kg 250 ningri (n ning furadā kg 20)
rasem 14 n dabd rasem 21 budbā poore sā n yaa sēoogo, sīpaolgo, yaa ra-sem 21 n dabd ra-sem 28	sēoog kiuug a pipi raare n dabd a rasem 15 01-15	yuom-vēkr kiuug a pipi daare n dabd a rasem 15 (01-15)	selbo
selbā rasem a yopoe (7) poore	sēoog kiuug a rasem a 08-22	yuom-vēkr kiuug a rasem a 08-22	ko-soay wā ko-beedā soay kōdgre tī zems wa zulum ning b sēn wilgā
selbā simen a 6 poore	sa-sik kiuug a rasem 12-26	yuom-vēkr kiuug a rasem 12-26	koomā yiisgu (kōlsgo) ure yugigu, sā n yaa sēoogo kg 35, sā n yaa sīpalgo kg 75 n yaool n puqlg n ko n dōose.
selbā loogr poor simen a 2 n dabd 10	bōn-blwung kiuug a rasem 10-24	wao-fugdg kiuug a rasem a 09-23	sā n wa mik tī segda me la b yaoond n tīps ne nansaar tīto. tī kos-y saglg tīls kogig servisē bū seyerpeya
selbā loogr poor simen 13 la pusuka.	zī-likr kiuug a pipi daare n dabd a rasem 15 01-15	tuulg kiuug a rasem a 02-16	ko-so metgā pagbo
būlbā sasa : koo-mā waalg basb simen a 2 poore.	zī-likr kiuug a rasem 15-29	tuulg kiuug a rasem 16-30	kēebgo (worbo)

Sēn be rotē wā vōore la woto :

Mui wā koob wakat rāmb nao-kēndre. Sēoog la sapaolg koobo. Ko-soay wā wūugr tog n maaname tī budbā ket tī rasem 11 n wat a rasem a 5 suka. Sā n yaa sēoogo, togame n bud sigr kiuugā a rasem a 4 n dabd a rasem 10 suka, bī a rasem 18 n dabd a rasem 24 suka. Sā n yaa sıpaolgo, togame n bud sıpaolg kiuug a rasem 21 n dabd a rasem 27 suka, bī yuum-sar kiuuggā pugē a rasem a 5 n dabd a rasem 11 pugē.

Ko-sorā pakre la tī-bōeegā tuum seglg tog n maaname tī budbā ket tī rasem a 4 n wat a 3 suka. Sā n yaa sēoogo, togame n bud sigr kiuugā a rasem a 4 n dabd a rasem a 9 pugē, bī a rasem 23 n dabd a rasem 24 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, togame n bud sıpaolg kiuugā a rasem 27 ne a rasem 28 pugē, bī yuum-sar kiuugā a rasem a 5 n dabd a rasem 11 pugē.

Bōn-buudā wolgre, b tūm (tīyorall) ningri la b puglgā maandame tī budbā ket rasem a 3 n dabd a 4 suka. Sā n yaa sēoogo, togame n bud sigr kiuugā a rasem 11 la a rasem 12 suka bī a rasem 25 ne a rasem 26 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, togame n bud sıpaolg kiuugā a rasem 30 n wat yuum-sar kiuugā pipi daarā pugē, bī yuu-sar kiuugā rasem 14 ne a rasem 17 pugē.

Sēoogo, budbā togame n maan sigr kiuugā a rasem 15 n dabd a rasem 29 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, togame tī yi yuum-sar kiuugā a rasem a 3 n dabd a rasem 17 pugē.

Muitingā koom waalg sēn tog n maan wakat fāa tī zems wa sēn wilgā, la waalg tī kooma lim tuumdā, birgā ningrā, gudgrā (koobā), ko-soayā maneg n megā sēn tog n maan tī zems wa b sēn wilgā, gudā wāaba, kaalmā koom ningr la a saoongā la a gānegrā, tuum bāmba fāa togame n maan budbā rasem 14 poore. Sā n yaa sēoogo, tuum bāmbā maanda sigr kiuug a rasem 29 n dabd sēoog kiuugā a rasem 13 ptgē. Sā n yaa sıpaolgo, yaa yuum-sar kiuugā a rasem 17 n dabd a rasem 31 pugē.

Bir-sablgā (lamdā birgā) kilo 250 ningrā (furadā wā kilo 20 ningri) togame n maan tī selbā ket beoogo. Sā n yaa sēoogo ningda sigr kiuugā a rasem 30 n dabd sēoog kiuugā a rasem 14 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, yaa yuum-sar kiuugā a rasem 31 n dabd yuum-vēkr kiuugā a rasem 14 pugē.

Mui wā selb togame n maan budbā rasem 14 n dabd a rasem 21 poore, sā n yaa sēoogo. La sā n yaa sıpaolgo yaa rasem 21 n dabd a rasem 28 budbā poore. Sā n yaa sēoogo, yaa sēoog kiuugā a pipi daare n dabd a rasem 15 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, yaa yuum-vēkr kiuugā a pipi daare n dabd a rasem 15 pugē.

Ko-soay wā zāabo la ko-yoodā soay wuug tū b sulmā zems wa sēn wilgā tuum maanda mui wā selb poore, a rasem a7. Sā n yaa sēoogo tuum bāmba maanda sēoog kiuugā a rasem a 8 n dabd a rasem 22 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, yaa yuum-vēkr kiuugā pugē, a rasem a 8 n dabd a rasem 22.

Koomā yiisgu la tūlmā yuglg (iire wā) n yaool n gudg. Rē poorā, maandame tū sā n yaa sēoogo bū yū kilo 55, tū sā n yaa sıpaolgo bū b ning kilo 75. Tuum kāngā tog n maana mui wā selb semen a 2 poore. Sā n yaa sēoogo tuumdā maanda sēoog kiuugā a rasem 15 n dabd a rasem 29 pugē. Sā n yaa sıpaolgo, maanda yuum-vēkr kiuugā a rasem 15 n dabd a rasem 29 pugē.

3. Koob tuum sēn maan n pa tū a sasa rāmb sēn tōe n wa ne sāoong la bōn buud nins pāoongā zugu.

Sēn yaa wakat ninga fāa, yaa sēoog tū yaa sapaoig koobo, a sasa rāmba sēn siglg to-to wā sā n pa tū, a wata ne bōn wusg rīkrā sasa. (a pogda rīkrā)

D ges neb nins sēn tar parsel yalem sēn zem ektaar(ha) 0,25. Neb nins sēn sel sēoog kiuugā paama mui paokā yond 19. Neb nins sēn sel sa-sik kiuugā paama yond 16 (sēoog kiuugā rāmb yūdā bāmb ne yond a 3). sēn baasde, neb nins sēn sel bōn-bwung kiuugā paama mui-paokā yōnd a 9, bāmb sēn paama yaa sēn sel-b pīndā, sēoog kiuugā rāmb sēn paama pusuka.

D sā n pa tū koobā sasa rāmbā n tume, sapaoigo d pa paamd koomā zāng yōod ye, n paas me d pa na n tōog n ko d vēenemā zāng ye. Rēnda yaa wa fo sēn na n ko n konge.

4. D nā n maana a wān n paam tū nebā tū koobā sasa rāmbā n tume.

Seb nins sēn guis n wilgd koobā sasa rāmb siglg tūubā togame n zīnd

sullā vūlm nao-kēndr sebrā puga (būmb zāng la mui wā koob siglgu la ko-waandma tuumdā gesgo). Togame tū b wīlgd sebrā puga tū ned ning sēn pa sak n tū sasa rāmbā, b na n yaoolga a soaba, wala b reeg a zīigā (a parsellā).

Zāmsg-zug a 2 soaba : Koobā bugsā sēn tog n pug taab to-ta

1. Bōeebā seglg tuumma

- bōn-buudā tūus-n-yāke, la b bolg-n-da

Sā n yaa bōn-buudā tūus-n-yākrā, tī kos-y sagls serwīls nīns sēn get-a tuumdā yellā (seyerpeya ,porze rāmbē, oyenze : tī ketē...) bī faroko-ba koobā tuum minim baoosem zīgē wā (inera). Tuumdā yōgengo, la koomā tuumd siglgu (sā n mikame tī yaa koom sēn tog n pōmpe) sā n geele, yaa ligd wosgo. Rēnda yīnga, d tog n talla bōn-bu manesdī, la d bas rogn-mik bōn-buudā sēn pa womd sōma wa bōn-buud nīns sēn manesā. D togame me n bud bōn-buud nīns bāasā sēn pa tōe b rāmbā.

Sā n yaa mui koob ninga sēn maand ne baraasā koom bal a yen-yen wā, d tog n tuuma ne bōn-buud nīns yuy sēn pugdā :

- Bāt nīns sēn piti tī b koomā pa yaasd n kaoosā : bud-y bōn-buud nīns bīlb raar sōor sēn pa pid rasem 120 bī sēn zems rēnda, la bōn-buud nīns sēn zemsd ne saagā koom balā : efkayer (sintate Diyofor) ; efkayer (FKR) 14 (4418) ; efkayer (FKR) 19 (Togs 728 -1) ; efkayer (FKR) 1(Dourado) ; efkayer (FKR) 5 (IRAT 144) ; efkayer (FKR) 13 (IRAT 147) ; efkayer (FKR) 21 (ITA 257).

- Bāt nīns sēn piti, tī b koomā yaasd n kaoosdē wā :

. sigdē wā : bōn-bu-tuulgā la bōn-bu-pusugrā rat n yet t'a ka tuulga, a ka maasga.

efkayer (FKR) 19 ; efkayer (FKR) 14 (4418) ; FKR 16 (4456); efkayer (FKR) 10 ; efkayer (FKR) 26 (c 74) ; efkayer (FKR) 4 ; efkayer (FKR) 28 (ITA 123) ; la bōn-buud nīns sēn zems ne saagā koomā efkayer (FKR) 5; FKR 13 ; FKR 21 ; efkayer (FKR) 33.

. Bāoogā koom sā n wa sa n zems a seegē wā :bōn-bu-pusugrā : efkayer (FKR) 20 (IET 2885) ; efkayer (FKR) 10 ; efkayer (FKR) 12 ; efkayer (FKR) 2 (Gambiyaka) ; efkayer (FKR) 24 ; efkayer (FKR) 26 ; efkayer (FKR) 14 ; efkayer (FKR) 16 ; efkayer (FKR) 28.

Sēn na yū n paam n tū koobā sasa rāmb sēn sigl to-to wā, bōn-buudā bolg-n-da wā tog n maanane tī nan ket n zāra. Tog n kēnga inera sull ning sēn geta mui wā tuum yellā, n be farako-bā wā, bī koperatif rāmb a taabē sēn boeed bōn-buudu. Makre : valediku koperatifē wā. Yāmb

tōeeme me n bao ka-koaadba n wilg-b farako-bā bōn-buudā bōeebo.

- ko-so-metsā la ko-beedā soay zāab wilgri (ges-y koomā yell sebrē wā).

Sēn na yūl tū koomā saagr la a zoees yūl faasg yāmb parsellā puga, tuum kānga yaa tilae. Rēnd n so tū y tog n segle n wa tōog n deng n maan tuum bāmba tū koomā waalg nan ka ta ye,n wa paam n singe.

- koomā waalg tuum-rēense

koobā sā n na n maane, rengdame n waal (zāgsg) parsellā, sēn na yūl tū moogā yi, n yaool n wa ko, n ku mo kānga. Sā n yaa sēoogo, saagā koom seka moogā yiibū. Y tōeeme n ning birga (rūmsā bīndu, pōosgo) n yaool n waal koomā.

2. Bōeeb (pepineer) bōeeb zīiga la bōn-buudā

- Tū-bōeeg tuum yōgengo (lagem-n-taar tū-bōeega)

Koperatiif pugē neb wusg yākda koomā zī- yenga. D sā n dat tū nebā tōog n tū koobā sasa rāmba siglu, sēn na yūl n paam tū koomā yi wusg sapolgo, d tōe n maana lagem-n-taar tū-bōeese. Yaa sullā tigs-kāsengē wā la b tog n zems taab n yeel tū b na n maana lagem-n-taar tū-bōeese. B siginda ka-koaadba sul-bōonego sēn na n maneg zīigā la b bude. Koomā waalgā la gūuba yīta naana, n paas me tuumdā maandame n deesd taab pugdg-pugdga.

Tū-bōeegā zīig manegre

Sēn na yūl tū tū-bōeegā sak sōma, zīigā, a yaa koeeng tā yaa maasre, togame tū b reng n ko-a la b wā tāndagā ne ers wall b n tabe. D gānegda pālaas rāmb yaadem sēn yaa m a 1 tū b woglem yaa m 10 (m2 10) bī yaadem sēn yaa m 1,5tū b woglem yaa m20 (m2 30). Pālaas fāa ne a to suka, b wedgda bogd yaadem sēn yaa sm 40, tū b zulmā yaa -sm 20. b togame n gāneg pālaas rāmba zut ne rao-pegdo (pālaas rāmba) tū zems taaba.

Tū-bōeegā voak tog n maaname tā vēenemā zeng zī-koaadgā vēenem pūl-pistā zug a ye. Sā n dīk geel kānga, sā n dat n sel ektaar a ye, togame n maan tū-bōeeg vēenem sēn yaa m2 300 ne m2 350 suka, n ning gud 30 ne gud 35 suka tū gudr fāa vēenem yūl m2 10 bī pālaas rāmb 10 ne 12 suka, tū pālaas fāa vēenem yūl m2 30. Sā n dat n sel vēenem

yalem sēn yaa ektaar puł-naas zug a 1 puga, togame n geel pālaas a 8 ne a 9 suka, t'a a ye fāa yalem yi m2 10, bi pālaas a 3 ti pālaas fāa yalem yi m2 30. Neb 15 sull sā n tar parsell dāmb yalem sēn zem taaba, n naag taab n dat n maan tū-bōeega ; tū-bōeeg kānga tog n maaname t'a vēenema zems parsell a ye vēenem pusuka. Sā n yaa neb 30 sulli, tū-bōeega yalem tog n zema parsell a ye rēnda.

Pipi naande : Bōn-buudā manegre

D tika valedeku porze naand a ye n maan naand kānga.

- Bōn-buudā manegre

N geel bōn-buud kg 35 ne kg 40 suka, sā n dat n sel ektaar a 1 puga, rēnda lebgda kg a 9 ne 10 suk ektaar pui-naas zugu yoarba a 3 la pusuka bī yoarba a 4.

Reng-y n tūus-y n yāks bōn-bu faadā. Rendā yīnga y ningda koom teoog puga (so, barika). Ning-y bōn-buudā koomā puga la y rāmbe. Bōn-buud nins sēn yaa faadā nan ruka zugē. Y tōeeme n yāks-ba. Bas-y bōn-buudā koomē wā leer 24. koomā sā n wūng bī y teem koom. Rē poore, bī y bao tūm n ningi, sēn na yū n ku bugdā la nokens (kood beeëba)a taab sēn tōe n wa sāam bōn-buudā. Makre : tiyorallā. B ningda tī-kānga garam a 2 bōn-buud kilo a 1 puga n kalme. Sā n yaa bōn buud kg 50, togame n ning tiyorallā garam 100. N ning bōn-buudā yol-wīy pug sēn da zoe n wūg koom puga. Bīng-y yolgā maasmē (roog puga bī mood tēngre) n bas tī ta leer 24 ne leer 48 suka (raar tōre bī rasem a 2), sēn na yū tī bōn-buudā buli.

Bōn-buudā sēn na n deng n bas tī bul viuvugē n yaool n budā boondame tī reng-n-buli. Manesem kānga sōngdame tī b tōog n gibl bōn-buudā ne liuuli wā ne bōn-vūli a taab sēn sāamda yelle.

Naand a 2 soaba : Tī-bōeëg pug kood bōdbo

D tīka valedeku porze naand a ye n maan naand kānga

- Birgā ningri

Sēn na yil tū bōn-buudā sēn deng n bas tū bulā ra yōoge, birgā ningdame tū budbā ket tū rasem a4 n dabd a 5.

Birgā sēn tog n ning n zems to-to la woto : aar fāa (m 10 kiren-naas vēenem) puga tog n ninga ire (bir-peelga) kg a 1 ; fosfat damoniyak kg 2,5 ;sulfat bū koloruur depotas kg a 3.

- Budbā

m2 10 pālaas fāa zugu, b tog n ninga bōn-buud sēn bulā kg a 5 ne a 6 sūka.

bōn-buudā sēn bulā budb fēegdame, n yaool bus-b begdē wā bilfu n sel-b sōma.

- Tū-bōeegā vāk kaoosgo

Sā n yaa sēoogo tū-bōeegā vāk sā na n maane, a rayā sōor tog n pids a rasem 14 n dabd rasem 21 (sēn kaoos n yil fāa yaa rasem 21) sā n yaa sūpaolgo, yaa rasem 28 (simen a 4) (sēn kaoos n yil fāa yaa rasem 28). Wakat kānga sēbg fāa tara vāad a 3 n dabd a 4.

Ra bas-y tū sēbdā paam vāada 5 bū yil rē tū yaool n sel ye, bala b yagensā pusb singda b vāoog a 5 soabā sēn wat n yi. sā n wa bas tū vāoog a 5 soabā yi n sa, vōoba la sēbgā vuugr lebgda toogo, bala yēga paam n lebg-a beda n kit tū selbā sasa, yilē tū b kē zāng yaa toogo. Sēbg fāa ka-zut sōor boogdame. Sā n tarē sēn na n wa paam būmb ninga pa yit wosg ye.

D gūus me n da wa sel sēbd sēn yaa bāooneg wosg me ye (raar sēn pa pidi).

3. Parseillā manegre

- koobā

Koobā sōngdame tū b paam n bus moogā ne birgā, n gudg tēngā sēn na yil n wā tāndaga la b tōog n gāneg kaalmā tū zems taaba, la b tōog n sōng tū zīigā manegr zems ne yēgna būwngo (tēesgo). Kalmā zulum tog n ta sm 15 n dabd sm 30.

Moodā sā n paam n yik n yaa wogdo, rik-y nansaar wāk ning noor sēn yaa wokā. Koobā tōe n maaname n lebgd tānda n teesd ko-koksā. Sigr ning sēn na n pugā, koodame n lebg tī tāndā tees kireng a to wā.

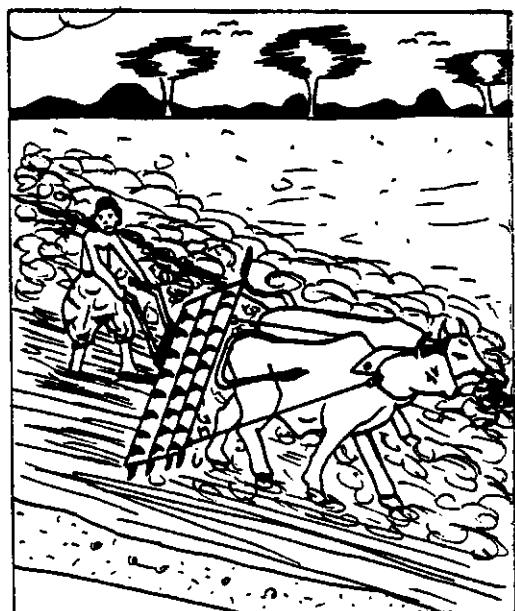
- tāndagā bukre, la kaalmā gānegre

tāndagā bukr sōngdame tī b wā gudā la b kalem birgā sēn na yū tī pōnegrā yū faasga. tāndagā bukr sā n maane, selbā yūta naana n yūda, koomā la rūgdsā fōogrā pa lebd n yū wusg ye. n zāgs koomā tī ta sm a 2 n dabd a 3. n bas tāndagā tī b wusg n gū simen a ye.n wa wāad-b n kēngdē ne nansaar wākā.

Kaalmā gāneg n zems taabā sōngdame tī b maneg parsellā vēenem n siig gudā la n yēd bogdā tī zems taaba. sēbdā fāa paamda koomā, birgā la tūtā tī zeng taaba. D sā n bas koomā tī yaase, d yāta zīis nins sēn yaa

Noand a 3 soaba : a/ Zilga guudgrī

b/ Zilga tān-kid wāabo

Noand a 5 soaba :
Zilga gud siigri la a
lond yēbo tī zems taaba

Noand a 6 soaba :
Kaalmā maneg-n-gānegre.

kunkunbā, n paam n siig bāmb n ning londē wā. Sā n na n maan tuum kānga, d rikda palaas n sog niis a yiibu tū b takdē. Gānegrā tog n maaname n kēng parsellā nens fāa.

- Ko-kogsā lebg-n-me wā

Kaalmā kōogr poore, y togame n lebs n me kok-kogsā (gao-wā) sēn da bisā n duuse, bala yaa bāmb n kokd koomā la birgā tū ra tū ko-beedā soay n looge, bī b ra kē yagsā muitinsē ye. Ko-kogs nins sēn gūbg muitinsā segd n yaa bed n yūd pugē ko-kogsā; bala ya ko-kogs bedā zut la b wat n dat n tū ne mui sēn zūl ne kut wiidi.

gao beda yaadem		gao bi wā	
yīngr yaadem	= sm 50	yīng yaadem	= sm 25
tēngr yaaden	= sm 100	tēngr yaadem	= sm 50
zāndlem	= sm 60	zāndlem	= sm 30

4. Selbā

- selb soansoaga

sullā sā n naag taab n tū sel ned a ye muitenga, n giligidē, tōe n bāng n tū koobā sasa rāmb tū zems n yūda. Sullā neb sā n yaa wusgo, togame tū raar fāa bī b tōog n sel muitēns wusgo. Sullā sā n pa tōog n sel muitēnsā zāng sūmem pugē, muitēns nins sēn na n pa poorē wā, sēbdā raarā sōor tōe n wa loogame.

- wī-bēesdgā bī bēesdgā tall-n-tumga :

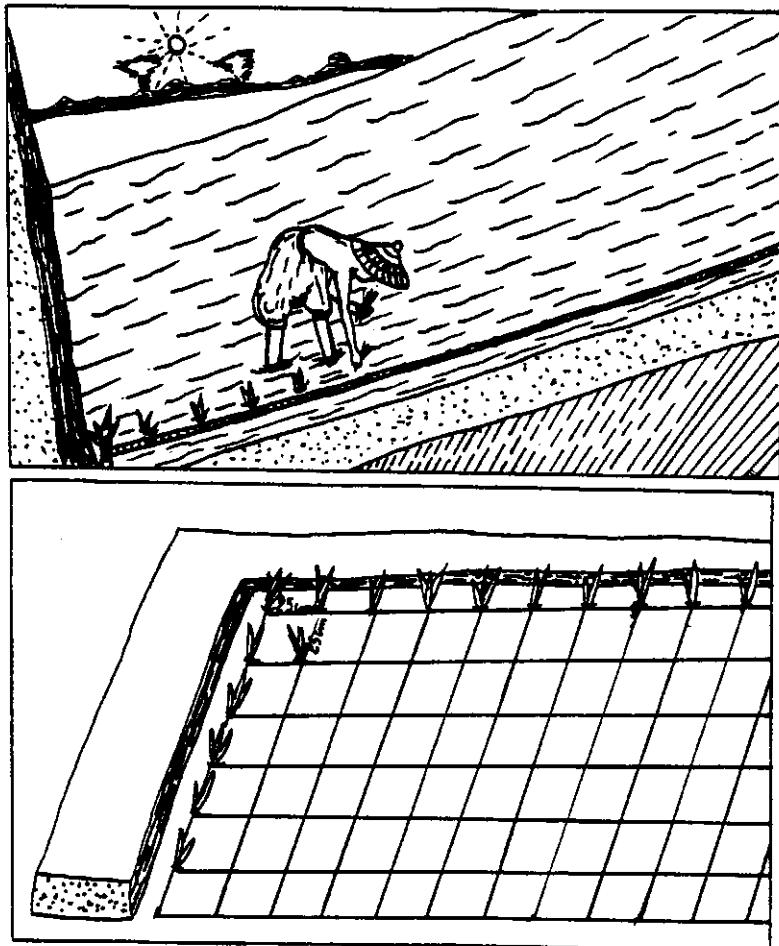
sēbdā sā n vō n sa, rik-y wīri n sēbg a noor fāa ne baaf a 2 sēn da zoe n ka kaziye wā bī parsellā noy a yiibē. Sendame n tūud wīrā. Y sā n sel rul kāng n sa, sergda wīra n kēngd parsellā puga. Rul kāng ne sēn na n puga wā tog n zāaga taab sm 15 n dabd sm 30, bee ne sēn segde. D tōeeme me n tall bēesdgā, sēn bēesd rūnusā n tū n sele. Bēes-n-selā sōngdame tū moogā yākr sēn na n vō ne nug bī wāk sēn yaa nana n yūdā, yī faasga.

Birgā ningr me yīta naana. Mui wā wesb yīta nana, n paas me sebdā sōor yīta wusgo (egtaar fāa zug sebd sōor yīta bāmb 160 000).

- Rūnug fāa ne to, la bok fāa ne a to yaadem.

sel-y bok fāa sēbd a 2 n dabd a3. Sēn na yil n paam koodā biis sōma togame n zāag bok fāa ne a to sm 15 n dabd sm 30. wīr fāa ne a to yaadem (tog n yil sm 25, bok fāa me ne a to yaa sm 25).

Nand a 7 soaba : Mui wā selbo la sēbg fāa ne a to yaadem

D tika IIMI-PMI/BF n maan naand bāmba

5. Mui wā manegre (zāabo)

Moodā yākre

Moogā rūta būmb nins fāa mui wā sēn dīta (birgā bī rūgdsā, koom, tī ketē...). Rēnda yingā, b sāamda mui wā būbo. sigr fāa tī yāmb sā n da tōe n paam mui-paokā yond 10, moogā yīng kītdame tī yāmb paoongā lebg yond a 8, yond a 2 la y koangdā. Yāmb sā n bas koom tā yas muitingā puga, moogā ka na n yi ye. Ko-y ne nansaar-wāk ning sēn tar n yākd moogā, la y vō sēn kellā ne nugu, moog ning sēn be bogdā svgsā. Moogā vōobā tōe n maana koomā puga sēn na yil n tōog n vōog ne b yēgnā zānga.

Tuisā yaa bōn-vūlū - sēn na yū n tōog n bū la b wom biisi, rēndame tū b paam koom la rūgds rāmba. rūm-bīnda sōngdame tū tuisā paam azot fosfoore la potasiyom, bāmba la a rit n yūda.b rata bōn-yood a taaba la yaa bilf bilf bala. Makre : sufr baoor feer zēk rūgds bāmba tūuda birgā. mui wā sā n pa paam rūsa bāmba fāa tū seke, a būbā pa yūt sōma ye, n paas me paoongā woogdame. mui wā sā n pa paam rūgds bāmba tū seke, d yāta yel bāmba sēn pugdā :

- azot sā n paooge : mui wā yaa koeese ; mui wā wesb pa waoog ye, vāadā yaa tūrse n yaa kōodre.
- Zēnk sā n paooge; yāo wā me yelā wōnda azotā paoogrā yela.

Kidbri : mui wā yaa koeese, mui wā wesb pa waoog ye, vāadā yaa bāoonese, tūrse tū b kōbgā yaa kēeg-sabille

- poor sā n paooge a vuugrā yaa toogo, yagensā pusb yaa maasga. vāo kudā lebgda kōodre, minisenga n wa ki. būbā wakat targdame.
- potasiyaom sā n paooge: mui wā yaa koeese, yagensā

Pusb pa waoog ye bū zemsame, vāada yaa kēeg-sabille, koeese n lebg n zoōnde n tēgs sabl-sabla. Vāadā zutā yaa kōaada. a ningda puud tū pa ta ye. Sobg sā n maane, wila kaooda tao-tao, n paas me bāasa tōe-b lame.

D ning d yamē : Būmb ning sēn paoog tōnd tēnga yaa a zotā ne fosfoorā.

rūgds bāmba me sā n yaa wusg tū looge, rē me wata ne yela.

Makre :

- Azotā sā n looge, mui wā kaoob yaa tao-tao, n paas me bāag sēn boond tū pirikularoosā tōe-b lame
- feerā sā n looge, vāada tēgsda sabl-sabl sēn singd a noorē wā n wat a seegē wā. bāaga sā n tar pānga, vāada legda sablg zānga. feerā sā n loog zīiga,yaa koomā sēn zāgsdā sā n pa bāng n geel n ning tū zemse, n bas sēn loogā tū zoe n yi.
- y sā n ning nansaar birgā tū looge (azote, ire), yuymd fāa, n pa ning birga, y zīigā na n lebga asilide, a noosmā menemdame tū paoongā wooge.

Mui wā bāas yelle

Sā n wa mik tī bōn-yood bī bāas n kē mui wā, togame n tī togs serwiis ning sēn geta koodā koglg yellā, n paam saglse. Y tōeeme me n bāng bāas kēer n bake, wala bāas nins sēn moogd mui wā vāada, kēer me sēn wēnd a yamā, tī ketē...

Mui wā tara bāag buud a to sēn boond tī mui karēnse, b sā n kē mui wā, b fōogda mui-biisā koomā n kīt tī mui wā sā n wa bī, biis wusg yaa faado, tī paoongā booge.

Pilinpigdā me tōe n kōo mui wā bāase, b sā n lob b gela mui vāad zutu, gel bāmb lebgda zānzūi n kē mui wā yamē n gwund a raadā tī b kaoodē n sāamnd mui wā. Bōn-biungā wakate, zānzūi wā tōe n kell n bee mui wā yamē wā n be beenē; b sā n pa yōog yamd kānga, sēoog ning sēn na n pugla wā, b ket n tōe n zīnda be n sāam koodā.

Liuuli wā sāamda mui wā, la yaa muitins nins sēn pa naag b taabā n sing tuumda; rēnda yīnga bī d naag taab n tū koobā sasa rāmba, tī mui wā naag taab n bī.

Leoosā la rayusā sāamda mui wā, a budb wakat n tall n tāag a wurbā wakat; togame n yāk ko-kogsā moogā la b maneg n me-ba, tī yaa beenē la b nong n beē.

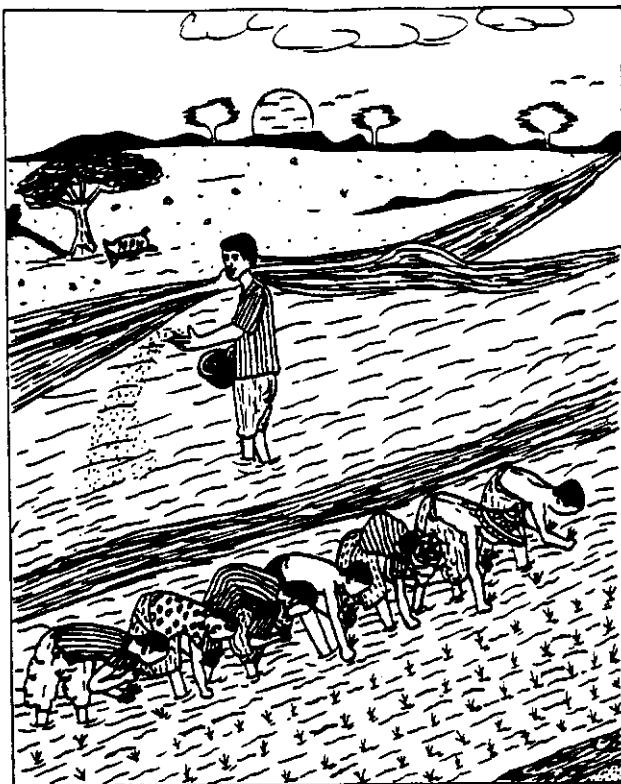
Nansaar tit n be n tibsd mui wā bāase, la rēndame tī y kēng koobā tuummit nengē n tī kos saglgo, tī bala bāmb n mi tūm ning sēn tog ne bāaga.

- koomā waalg maanda wakat bugo ?

Koomā sēn na n zāgsa togame n zems ne mui wā raab rāmba (yēgna sēn na n yū koomā) la koom ning sēn na n fōog n kē tēngā. mui wā me sēn bitā, la mui wā sā n wa wom t'a biisā bitē, koomā sēn zem to boogdame. yaa wakatā sasa wā n wilgd koomā zemblem sēn tog tēka. Makre : sā n yaa tuulg sasa, wīntoogā sā n yaa wusgo bī sobgā sā n yaa wusgo, koomā raab paasdame, koom ning sēn fōogda n kēed tēngā sēn zem to be ne tēngā yalē sēn yaa a soaba, tēngr koom sēn tī yalsa zulum sēn zem tēka, zīgā tuumd sēn yī to-to, tī ketē....

Sēn na yīl n da bas koomā tī loog zaalem wusgo, togame n ko mui wā zī bollē sēn basd koomā tī fōogd bilfu. zīiga manegr sā n yī sōma (koobā, tāndagā wāab la kaalmā bukre) rē fāa sōngdame tī b paam n woog koomā sēn fōogd n kēed tēngā n menemdē wā. Rē n so tī yāmb sā n dat n waal y parsellā n lims koom n dat n bas tā yals n kaoose, rēndame tī y maneg zīgā sōma.

Naand a 8 soaba : Birgā ningri

nasaar-birgā (enpeka) ningri, mui wā selb wakato.

*bir-peelgā pipi ningri
(mui wā selb semen
a 2 poore)*

*bir-peelgā ningr a 2 soaba
(mui-zutā push wakato)*

D tika ONAHA ne valedeku porze naand a ye n maan naand bāmba.

Yāmb tog n waala y parsellā tū koomā lim n sek a na yals tū sek mui wā yūubu la fōogrā rēnda, tū zems rayā sōor yāmb sēn pa na n zīnd n waalā. Makre : wa koomā sā n waanda rasem a naas-naas n deesd taaba, rē rat n yeelame tū yāmb tog n zāgsa y parsellā rasem a 4 fāa. Rēnda yīnga, yāmb sā n wa na n waale, yāmb tog n ninga rasem a 4 koom, sēn na yīl tū waalgā raar bī parsellā ket n tar koom.

Waal-n-dees-taabā nengē wā, b mi n kosa wakat ninga, tū ko-so-bil ning sēn me ne tāndā reeg koom ning sēn yitā ko-so-bil sēn me ne simo wā soabā nengē zānga. Ko-so-bil ning sēn me ne tāndā ned a ye n deegd koomā zānga, tū yē sā n wa sa, bī a yaool n bas a yakā tā waale; maanda a woto n tar n dabda tū wa ta nebā fāa zānga. Wakat kānga, ko-so-bil ning sēn me ne simo wā koomā sā n zoet litr 20 segōnd fāa pugē, tū yaa litr 40 000 n tog n sek parsell yalem sēn yaa ektaar a 1 rasem a 4 pugē, parsellā koomā waalg tog n kaoosa minit 33. Ad geelā sēn maand to-to :

$$\frac{\text{litr } 40\ 000}{\text{litr } 20 \text{ segōnd fāa}} = \text{segōnd } 2\ 000$$

Ektaara 1 wā raab la litr 40 000. Ko-so-bil ning sēn me ne simon wā sēn tōe n kēes koomā segōnd a 1 fāa la litre 20 wā; d sā n puu litr 40 000 ziis 20, d yasa ne segōnd 2 000; tōnd miime tū segōnd 60 yaa minit a 1. Rat n yeelame tū segōnd 2 000 sā n puu ziis 60, d yasa ne minit 33.

Makr kānga wilgdamē tū ka-koadbā fāa sā n sak tuumd pugdg-pugdgā, ha a 1 parsell waanda minit 33 pugē bala. La tuumdā sā n pa yōgem fāa, ned fāa tōe maana leer a 4 bī a 5 n na n wall a parselle, la a pa na n paam koomā meng tū sek a parsellā ye : Makr kānga le waame n wilg n paas koomā puuibā sēn dat tū b reng n siglg-a wā yōodo.

-ko-tēgengā gūusgu

koomā tall tū ta parsellē wā tara bugs wusgo.

- sēn waand n basdē. waanda tēngā wakat-wakato n basdē la b le waandē,, la pa bas tū kaoos tū b yaool n waal ye (tū ko tēgeng ka ye) ;

- ko-waoolg buud sēn be buud a yiiba suka : beenē b waandame tū tēngā yū koomā tū seke bī n waal n bas tū koom tēgneg bilf mui wā bīlb sasa. bīlsā la puudā ningr sasa, b basda koomā tū tēgenge.

- wakat fāa ko tēgengā : b waandame n bas tī koomā tēgneg muitingē wā.

Yaa waal tī koom tēgneg wakat buud fāa n sōngd tī koodā yī sōma.

Sēn na yīl n wa ne koomā yāmb parselē gīdg-y ko-so mets pūl-tāabē wā ne tāndo. Koomā ruudame n pid pūl-tāabā. poog-y yāmb muitengā ko-koakā. Koomā zoet n kēe muitingē wā. koomā sā n kē yāmb nengē wā n pid n zēk tī ta yāmb raabā, y bēegda tāndā sēn da gīdg pūl-tāaba ne yāmba, la y pag ko-koakā vōorā. yāmb yakā tōeeme n sing waalgo.

Koomā sā n pid parsellā wusgo, poog-y ko-koak ning sēn pē ko-yogdā. koomā zoetame n kē ko-yogdā puse. b boonda rē tī koom yiisgu. yaa wa koomā b sēn waal parsellā sā n pid tī yīl b sēn datā la b maand rēnda.

yāmb sēn tog n maan to-to n tōog n paas bī n boog koomā yāmb parsellē wā la woto :

- selbā (sīmen) rasem a 7 poore : sōng-y tī kaalmā yī bāanega tī y waal koom tā pa maasre tī begdā yī koaaga. bī y waal tī koomā zēk n ta sm a 2 bī a 5; sēbdā wēnegd n vuuga faasga.

- selbā rasem a 8 n ta a rasem 60 biisa ningr singre) : yaa yagensā yiibu, waal-y koomā tī zēk n ta sm a 5 n dabd 10. koomā sā n yaa wusgo, waalgā sōor woogdame.

- puudā la biisā woomb sasa, koomā sēn da zēk n ta sm 10 tōeeme n ning tī zēk n ta sm 20.

- biisā ningr rasem 10 poore n tāag b sēn na n wa lebg Kōodre (b būbā wakate) woog-y koomā bilf-bilfu

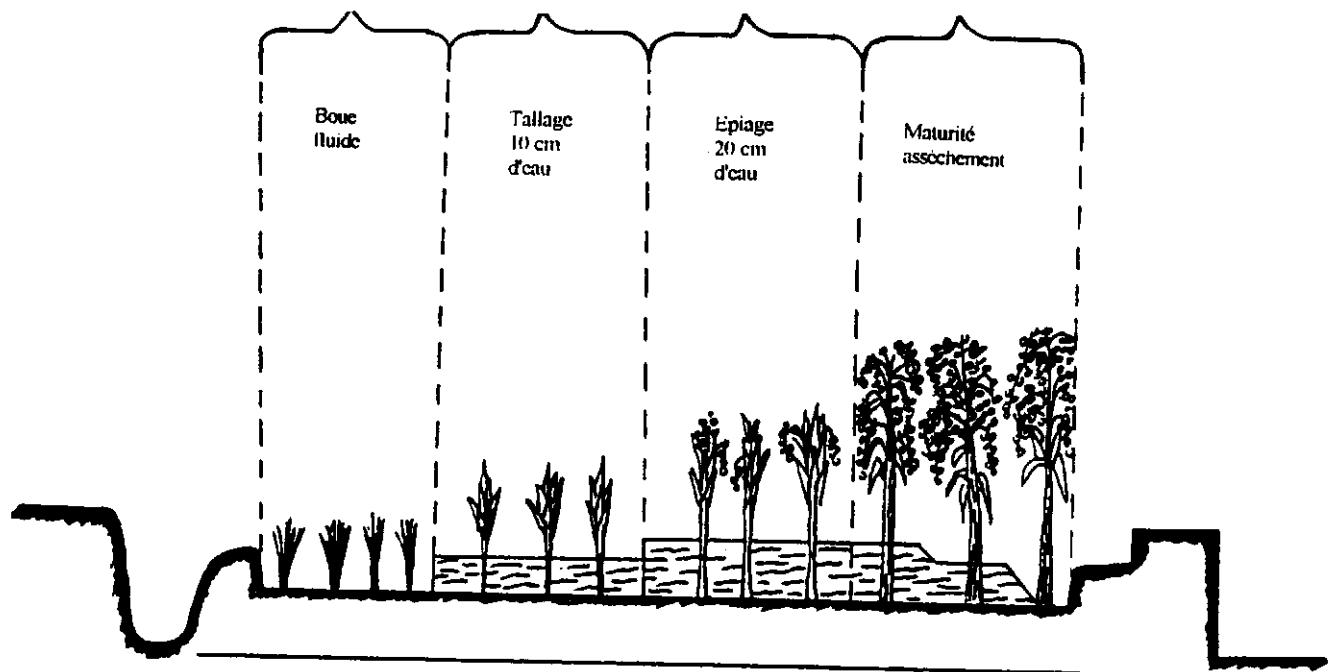
- kēoobgā ket tī sīmen a 2 (rasem 14) yiis-y koomā zānga.
na n maana a wān n tōog tī koomā taab yī naana parsellē wā .

. Wa b sēn zoe n yeel tī loogā, yāmb sā n tū waal n dees taabā sēn ganegā, y tōogdame n waal tī yī tao-tao la faasga.

. ko-so metsā sā n yaa yīlma, koomā zoeta sōma. Ko yoodā soay sā n yaa yīlma b sōngdame tī koomā boosg yī faasga. Koomā sā n waal tī b wa pa tōe n yiis-a a pita parsellā tī looge, wakat kānga, pa būmb sēn manegd zīigā la mui wā ye.

- . Parsellā sā n maneg kūnkubā la bogdā n gāneg n yēd tī zemes taaba, koomā tata zīg zāng tī zemse, tīg fāa paamda koom tī seke, n paas me birgā tata zīg zāngā.
- . Ko-kogsā zāab sā n yaa sōma, b gildgda koomā parsellā puga, la b le sōngdame tī birgā ra loog ye.

Naand a 9 soaba : Parsellā pug ko-tēgengā paasg la a woogre

D tika INADES-Faormasō naand sēn wilgd ko-waadem mui koobā, n maan naand kānga.

Zāmsg-zug a tāab soaba : mui wā worbo

B sagenda nebā, tū b yiis parsellā koomā n bas semen a 2 (rasem 14) tā kui, sēn na yil tū mui wā bī n baase.

Biisā 3/4 (pui naas zut a 3) sā n wa lebg kōodre la b tog n wor mui wā.

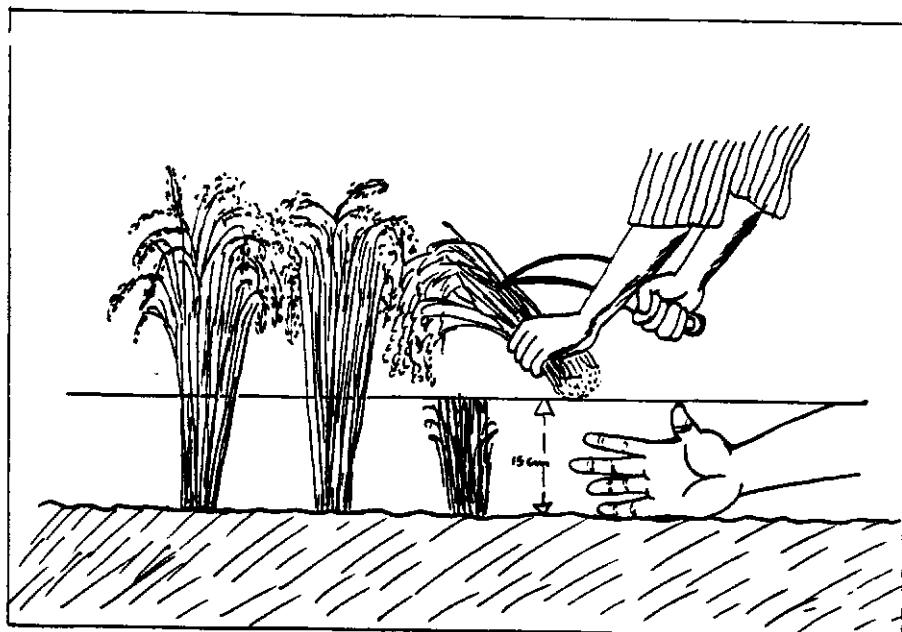
Wurbā sā n maan tū yil pind wusgo, mui wā sā n wa kui, a zislmā boogdame, mui nins sēn pa bī wā yaa wusgo, tū b sā n wa na n fuk lozīni wā bī b wā n lebg zom.

worbā sā n maan n mik tā wakatā looga wusgo, mui wā biis sēn bi n loogā beendame n lebg n suugd muitēngē wā. Lozīni wā, biis wusg wāadame, tū b boond tū mui kaoondo.

Wor-y mui wā n wōrsd b zutā tek ne b raadā tū tat sm 15, y wat n busa sēn kellā sigrā saab wakato, tā lebg birga.

yāmb tōeeme n pāb mui wā n yaool n yedg-a maasmē tā kui, sēn na yil n kūt tā maasrā lebg 14% (pui koabg zug 14). Y sā n pa wēneg n pabe, y tōeeme n maan gīna n tigs n ning zī-koeengē bī geer zugu

Naand 10 soaba : Mui wā worbo

D tika valedeku porze wā mui koob tōum-minim sebrā, n maan naand kānga

Zāmsg-zu-a naas soaba : Mui wā pābrā la yelegřā

Sēn na yil tī y mui wā yl neer la sōma, t'a raagā yl neere, togame :

- t'a bī sōma, t'a wurbā wakat zemse ;
- t'a yl yulgende, n ka tar kuga la mo-biis ye, n ka tar mui faad ye.
- t'a yaa koεεng sōma, t'a pābrā maan ne tuum teed sēn zemse.

Mui wā pābr buud yaa wusgo. Ka-koaadbd kēer rikda mui wā n pābd ne kug bedr bī tūg seega bī barika . Kēer ruugda mui wā tēnga n yaool n pābd ne rasabre bī feleyo . La nansaar pabd g sēn tabd ne nao wā sōngdame tī tuumda yaa tuulga, tī sēn maanda tuumda yaamsā pa le yl wusg ye, tī mui wā sēegr pa le yl wusg ye. Ka-koaadbd wusg tōe naaga taaba n leo n da mansin kānga. Koperatifā me tōeeme n da-a n sōng a nebā.

Sā n dat n yeleg mui wā (n yiis a sagdā) y tōeeme n dūk lepre bī wamde n yaool n yelgd teoog a to puga bī tēnga. Sobgā yiisda mui pagdā la mui faadā. yāmb tōeeme me n naag taab n da mansin sēn fuusd wa sobgo tī b boond tī taraare.

Naand 11 soaba : Mui wā pābr la a yelegre.

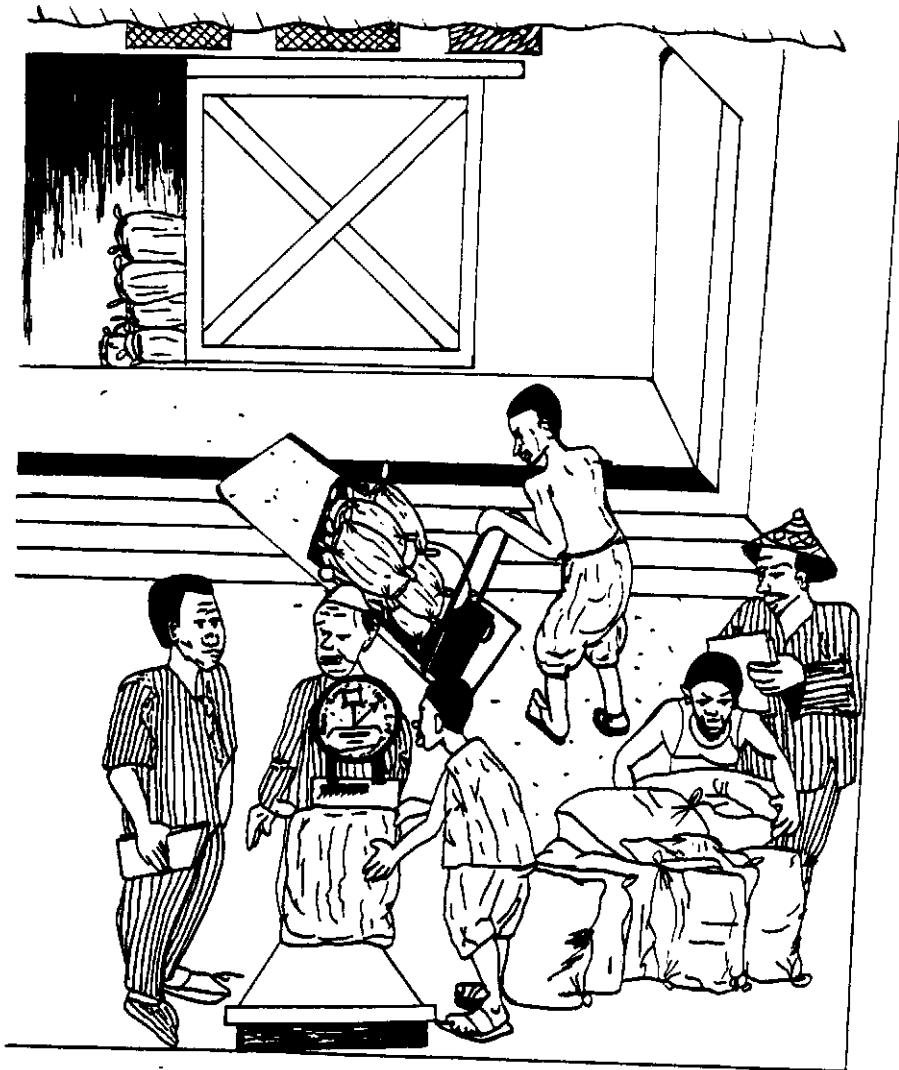
Zāmsg-zug a nu soaba : Mui wā puglg ne tīto

Mui wā tōe n bīngā pind puse, yondo bī barigs pusē.

Sēn na ytl n zab ne bōn yoodā (bōn yıldır bugdu) y toēeme n ning tūm b sēn boobd tī Neksēo 2 % (pūl koabg zug a 2) n geel wa sēn pugdā :

- mui rūb sēn tog n sīng kiis a 4 poore, ningda tūm garam 600 taond fāa
- mui rūb sēn tog n sīng kiis a 2 poore, ningda tūm garam 400 taond fāa
- mui rūb sēn tog n sīng rasem 15 poore, ningda tūm garam 300 taond fāa.

Naand 12 soaba : Muui wā bīngr yond puse

Gam-zug a 2 soaba

Bon-buudo boeeb tum nao-kendr sebre

Bōn-buudā bōeeb tuum nao-kēndr sebre

Zāmsg-zug pipi soaba : Bōe yīnga, la wakat buq la d tog n le baa bōn-buud paala ?

Mui bōn-buud yaa mui sēn yaa sōma n ka tar bāaga, n yaa vīga, rat n yeelame tī d sā n bud-a, a tōe n yiime n le yī sēbd sēn wēnd sēbd nins sēn zīnd n won yē wā.

Bōn-bu sōng tog n tara sōmblem nins sēn pugdā :

- a tog n bunda sōma
- bōn-sāams la bu-toor ka wat n zīnd ye
- a tara laafī, a ka tar bāas ye

bōn-buud sōmblem bee a sēn tōe n buli ; b ningda bōn-buud 100 konkong puga, sebr zugu. b tōeeme me n tong-b peen gūrg zugu, runug-runuga biis 10 runug fāa, runusā yaadem ne taab yaa sm a 2 x sm a 2 rē poore, b pinda peendā ne raoogo n modg tī bōn-buudā ra sers ye, n yaool n sēb zānga. B basda bōn-buudā tī buli. B tōe n yeelame tī bōn buud yaa sōma, sā n mikame tī biis 100 zugu sēn bula sōor taa bāmb 80.

Bōn-buud sā n yaa sōma n pa kalme, b sā n bōe-a n tū soy wā sēn segde, a keldame n yaa sōma wakat fāa. La muitensē wā b kalengā ne mui-buud a taabā, bī ne bōn-buud a taabā n wat ne b sōmblmā boogrā. Yaa koomā la rūmsā saagrā n wat ne bōn-buudā sōmblem boogre.

Bōn-bu rēengā sōmblem boogrā pogda paoongā bōn-dikrā sasa la mui-paoka sōmblem boogre. Yaa rēnda yīnga la d tog tī yūum a tāab fāa, bī b le bao bōn-bu paalga.

Zāmsg-zug a 2 soaba : D sā n dat bōn-bu rēengā, ānda la d tog n tī yā ?

D sā n dat bōn-bu rēengā, ānda la d tog n tī yā ?

Togame n kēng seyerpeya ning sēn pē ne yāmba, bī ka-kooadbā zaghkēeng ning sēn boond tī INERA wā sull ning sēn geta mui wā koob yellā, n be Farakoba; bī Koperatif ning sēn zoe n tar bōn-buud koob (bōeeb) tuum-minim. Bōn-bu rēeng ning sēn yaa hakik menga sā n wa na n paame, a yīta bilfu, bōn-bu kāng yaa koobā tuum-minim sull kāsengā n

maand-a tī b boond-a tī Em 1. Bōn-bu rēeng kānga b bōeed-a lame n paam bōn-buud sēn na yīl n paam tī yī wōsgo, tī sek vēenem bēda, yēnda yaa bōn-bu rēenga kamba tī b boond tī eme. Sēn baasde, b bōeeda bōn-bu rēenga kamba eme wā, n paam a yagensā tī b boond tī eme, sēn maand tī yaa ko-bēda yīnga. Y sā n na n zāms ka-kooadbā bōn-buudā bōeebo, yaa Em 2 la Em 3 wā la y segd n wilg-ba.

Zāmsg-zug a 3 soaba : Kaobā (budbā)
zīiga la vēenemā yalem tēk yākre

Zīiga tog n yī zī-bolle sēn na yīl tī koomā ra fōog wusg n looge. zīigā pa tog n pa zī noog ye. togame tī b maneg-a n sarem kunkubā la b yēd bogdā tī yī saalg n zems taaba.

B zoe n yeelame tī sā n dat n sel ha a 1 vēenem, togame n paam bōn-buud kg 40. yāmb vēenemā yalem sā n yaa ha 100, y toga ne bōn-buud kg 4 000 sēn yaa t a, 4 ha a 1 vēenem seka bōe n paam taon bāmba.

Zāmsg-zug a 4 soaba : Koobā sags buudu

Manesem kēer bal sēn yāk b toogo, b ne mui wā koob buud ning sēn maand tū yaa ko-n-dū zīg pugē wā yaa būmb a ye. sēn bak ne buud kāngā yaa selbē wā.

Mui wā selb tog n maana bok fāa sēbg a yembre, tū b ne taab yaadem yl sm 30 x sm 30, sēn na yl n sōng tū sugsgā yl naana, sā n geele,yaa sēbd 112 000 ektaarfāa zugu.

Zamsq-zug a 5 soaba : Sugsgo

Sēn na yil n paam bōn-buud sēn yaa sōma menga, sugsgā n tōe rē n yıld rabay a taabā fāa. balgrā bī magbā pa tōe n sōng tū b bak mui buud katek sēn kalem taab ye.

Sugsgā yaa rabaar sēn tog n maane n get sēbg fāa yembr-yembre, n yaool n vōod mui ning fāa sēn pa wēnd buud ning sēn budā.

Yaa tōvmd sēn maand naoor a yiibu : mui wā sēn wat n yitā, la puudā ningr yāooga sasa, ne mui wā būb wakatā suka. mui nins sēn nan pa ning-b puudā, b vōod-b lame.

Zāmsg-zug a 6 soaba : Mui wā wūrbo la a bīngri

Togame n deng n kulis parsellā sūmen a 2(rasem 14) n yaool n wure. Sā n pa mui sēn na n ko n weneg n dī wā, sā n yaa mui buudu, togame n bas t'a bī n loog tī b yaool n wūr-a a zugā biis fāa tog n wa lebga kōodre.

Togame n sēb mui-kila n ning wīntoogē, sēn na yīl t'a biisā maasr boog tī pabrā nan pa ta ye. rēnda kītdame tī yondē wā suīib poore bī b zīslmā ra boog ye.

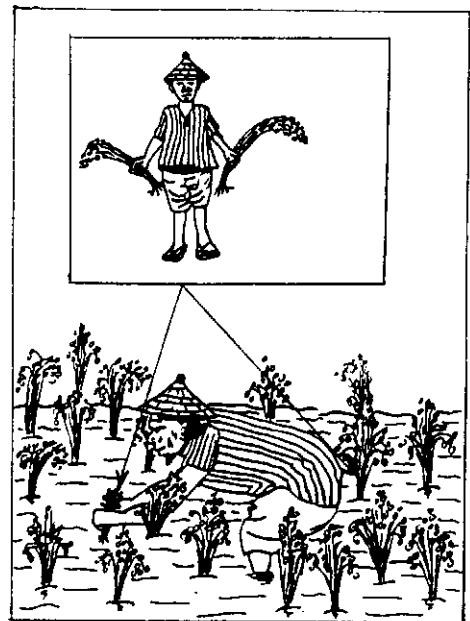
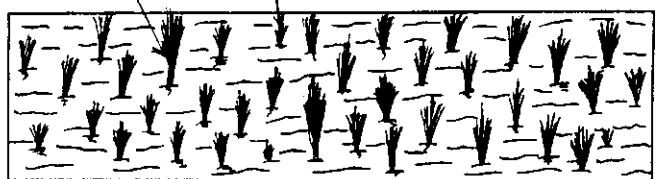
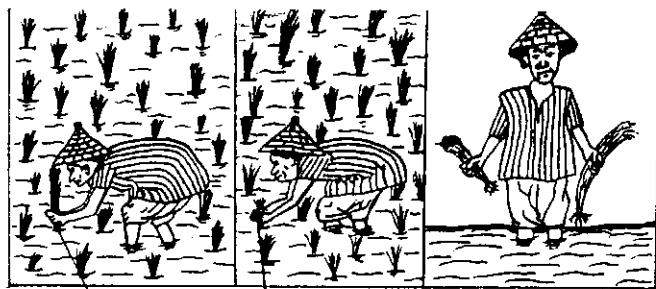
Pāb-y mui wā zī kōeengē sēn pam sōma, bī baas zugu, sēn na yīl tī biisā ra sēeg n menem, la mo-biisā ra kalem ye. Pāb-y ne pābdg sēn tabd ne nao wā, yelegrā me tog n maana zī-kōeengē bī baas zugu.

Rē poore d tūusda rēgdā, faadā la mo-biisā ne nasaar zeedga.

Sēn baasde, tog n suii mui-buudā kg 50 yond puse. togame n bīng-b rot sēn pa yūnd baa bilf puse, n yaa yūlma tī b ning tit sēn na kū bōn-vūlī sēn tōe n wa sāam koodā. Sēn na yīl tī bōn-buudā kell n tall b bulbā pānga, pa tog n bīng-ba tī loog kiis 10 ye. Wakat kāng zemsā sēn na kell n tall bōn buudā n bud sig a yiibu.

Naand 13 soaba : Mui wā sēbd nins sēn yi n pa wōnd mui buud ning sēn bud n datā svuggsgo la b vōobo. Sugsgā tog n maan naoor a yiibuu mui wā yiib sasa, la a bulbā singrē.

Sēbd nins zut sēn yaa wogd n yuid a taabā, la sēbd nins sēn yaa koees wusgā la b tog n vō.

D tika ONAHA naand sēn wilgd bōn-buuud bōeeb n maan naand kānga.

Gom-zug a 3 soaba

Bātā noy zēed koob nao-kēndr sebre

Bāta noy zēed koob nao-kēndr sebre.
Zamsg pipi soaba : Koobā tūum sasa rāmb siglgu

Z̄eedā koob wusg zemsda ne waoodā,mui wā koob raab yaa t̄oulgo. Rēnda yīnga, d tog n siglga b̄ koobā t̄i zems ne s̄ipaolg n ta wao-fugdg kiuugā. Sā n yaa kood kēere, wa b̄eng-zēba sēn kood n kēnd tēn-taas n koosdē wā, a koobā singr bee ne bōn-yood wusg reng-n-gesga :

- neb-nins sēn daad bengā n dūtē wā sēn dat tī b wa koos ne b wakat ninga ;
 - ra-n-koosā rāmb tōog; koosmā reegre la b sēn tōe n koos tek weengē ;
 - sūlgā sēn geel a kēnā n yals n na n wat sasa ninsā la a sēn na n sak n rik toan sōor tūubu.

Makre : savili beng-zība tuum singr tuum yaa zī-likr kiuugā, a yākrā yaa yuum-sar kiuugā.

Zēedā koobā biis sāamda tao-tao, tī nebā yaool n ka tar tōog sēn na bīng-b tī pa sāam ye. Sēn na yil tī zēedā koodā biis ra wa naag taab n yaa wusgo n nar n pōogdē, rēndame tī zē-koodbā sull zinig tōumdā kēnd nao :

- koodā buud toor-toor sēn maand beenē la zē-koaad fāa vēenem yalem, n paas kood buud fāa vēenem zāng yalem tēka ;
 - yēsg ne zē-koadbā, la n geel kood buud fāa vēenem yalem tī zems ne kood fāa raag pānga ;
 - kood fāa tuumd sigigu la a ray yākr geelgo, sēn na ytl tī koodā biis ra wa naag taab wakat a ye n btl tī yaa wusgo, tī raagā nar ye. Zē-koadb nins sēn na n sel yaoolma (poorē) pa paamd wusg ye (tī bala wakatā somblem pa ta pipi rāmba , la b paamda ligd n yēd kong kānga (bala koodā biisi sēn pa le wē wā, b ligdā lebqda toogo).

Bümb koob sigg sā n wa yaa toogo, togame n tik tuumda sagg la wilgr zuu

Kood fāa yūmd seglg la a ray yākr geelgo.

Ad budb ray kēer makre sēn sōngd tī b paam kood sōma.

Koodā	Budbā raare	Rayā sōore
Beng sēba	zi-likr kiuug n ta yūm-sar kiuuga saabo	rasem 60 n dabd rasem 70
Tomaato	yūmdā tōre la sēn sōmb n yūda : zī-likr kiuugā a rasem 15 n ta yūm-sar kiuugā a rasem 15 bī sēoog kiuuga a pipi raare n ta a rasem 15.	rasem 120 n dabd rasem 150
geba	zī-likr kiuug n ta yūm-sar kiuugu	rasem 140 n dabd rasem 170
Oberzin	yūmdā tōre la sā n yaa sēn na n ko n tī koos ne Eroap, nasaar tēng rāmba, bōn-biūung kiuug n ta sapaolg kiuugu.	rasem 140 n dabd rasem 180
Pomdetēer	zī-likr kiuug n ta yūm-sar kiuugu - la sēn sōmb n yūda zī-likr kiuug a rasem 15 n ta sapaolg kiuug a rasem 15	rasem 90 n dabd rasem 120

Sēn be rotā pusē vōor wilgr la woto :

Rasem 60 n dabd 70 beng-sēb buudā tog n buda zī-likr kiuugā n tall n ta yūm-sar kiuugā saab teka.

Rasem 120 n dabd rasem 150 tomat buudā tōe n buda yūmdā tōre, la sēn sōmb n yūd yaa zī-likr kiuugā a rasem 15 n tall n ta yūm-sar kiuug a rasem 15, bī sēoog kiuugā pipi raare n tall n ta rasem 15 pugē.

Rasem 140 n dabd rasem 170 geba wā tog n buda zi-likr kiuugā n dabd yūm-sar kiuugā saabo.

Rasem 140 n dabd rasem 180 oberzind buudā tōe n buda yūmdā tōre, la sā n yaa sēn na n wa tī koos nasaar tēnga, togame n bud bōn-biūung kiuugā n tall ta sūpaolg kiuugā pugē.

Rasem 90 n dabd rasem 120 pomdetēer bōn-buudā tog n buda zī-likr kiuugā n tall n ta yūm-sar kiuugā pugē, la sēn sōmb n yūdā, togame tī yī zī-likr kiuugā a rasem 15 n tall n ta sūpaolg kiuugā a rasem 15 pugē.

Ka-koaad fāa tog n modgame n maan ko-teoongā a parsell zugu. Ko-teoongā yaa pālaas a ye zug b sēn na n kood bōn-buud toor-toor n teemdē (yūmd fāa). b sā n kood būmb a ye yūmd fāa pālaas yend zugu, b wat n yāame tī paoongā boogame yaa tī :

-tūg buud a ye koob rīta tēnga buk a ye rīgds la a basd bugs a taabā ;

- tūg buuda ye rīta rīlsā kēere n yūd tūs a taaba, n kīt tī rīlsa bāmb ka le tar vīvug n tōe n le tob ye ;

-tūg buud a ye koob kōta bōn-vūlī la bāas kēer belem la b piuugr pānga, bā bāmb pa yōkd tūs a taabā ye. Makre : tomaatā bōn vūlī wā la a bāasā pa yōkd karotā ye.

Ko-teoong makre.

Salaato (yaa vāado) benga (a manegda tēnga) karote (yēgende) tomaato (bi-rūtga).

Zāmsg-zug a 2 soaba : Bōn-buudā
tūus-n-yāk la b bolg-n-da wā

Zēedā koobā sakr bee ne bōn-buudā sōmblem la b yalē sēn na yūl n yiis
biis nins sēn pa sōma wā, d tōe n tūusa ne nugu, n bale bī n ning koomē.
biis nins sēn faasā rugda zugē. bōn-buud nins sēn bōe n manegā la y tog
n tū bao. Kēng-y seyerpeya ninga sēn pē yāmba, bī koob tūum minem sull
ning sēn pē, b na n kō-y-la saglse.

Zāmsg-zug a 3 soaba : Ziigā tūus-n-yāke

Kood buud wa sēn pugdā : benga, tomaato, geba, karot la pomdeteer nonga zīis sēn yaa faasga, bugsgo la n tar birg sēn pōog n taase. Kobāmba nengē wā, ra-y ning-b zī foodē ye, ziig sēn sēo n pa tar ko-yogd ye. kood kēere, wa su, leti, melō tī ketē, bāmb nonga zī-boalā (siliisi bū kalkēere). Ra-y ning-b zīis sēn yaa assid ye. (oberzindā zemsdane zī asiid rāmba la zī-kalkeer rāmba me). Y pa tog n deng n ning moodā birg karotā ziigē tī budbā nan pa maan ye, a kitdame tī yēgna yī yaasa. Y pa tog me n bud-a ziig sēn tar kug zug ye. beng zibā nonga ziig sēn da pīnd n paam birg-pōnegdem ; ning-y birg sēn bas tī pōog sōma.

Ad kood kēer koob sēn wat ne bugs a taab wilgri

Koodo	bugsi
beng-zibā	Ariko file (<u>ne giindi</u>) : Ariyā, Belma, Roayainel Ariko mangetu (<u>sēn pa tar giindi</u>) : pirimel, kōstā, bobī, tādergere fēn, rokān kuur...
tomaato	koob ziig sēn pa tar bāase . sēn wēnegd n dī maasa : HF 1 montfave 63-5 Hēntz 1370, pelikā, folorida MH 1 . Kōnserveri : petomes, Roma VF Koob ziig sēn tar bāase (bakteri bāag sēn longe) (pesādomonas solanakerraom) sēn wat ne vāadā zelegre la tūgā kūum : . sēn wēnegd n dī maasa : farako-ba, HF 1
geba	farako-ba x pelikā, farako-ba x petomes . sēn suiid n bīngdī : estat kolēez a 8 x Rosaol stat kolēez 15, 14, 42, a 8 x Rosaol 14 640 koob ziig nematod bāag sēn longe (zānzui bāooneg sēn kēed yēgnē wā n maan tī wukdē) . sēn wēnegd n dī : HF 1 Montfave 63 - 18 - piyersaol, sēpiyēer. . sēn suiid n bīngdī : Rosaol ze , SLUMAK VFN
gebera	. sēn wēnegd n dī : zon atif de valāas, Tekzas, Eyarli yello Garano 502, Red kereyaol c5, superreks. . Sēn suiid n bīngdī : voyoole de Galmi, viyoole de sumarana, viyoole de Garāngo . koom wēkre: Bāla de Tarna
oberzin	biis sēn yaa gilsī : folorida Market, ibirid F1 Bonika biis sēn yaa tolengo : viyolet long atiiv, viyolet de barbāntan, ibirid F1 Baliroy.
pomdeteer	kolostaar, katarina, Bēndz kolodiya espūnta

Zāmsg-zug a 4 soaba : Koobā tuum sags nao-kēndre

1. Bud-kāre

Kood kēer wa benga, karote, sūma, melō, pomdetee, geba, bāmba fāa tōe n budā woto bala, rat n yeelame n bud vēenema zug bala. geba wā tōeeme me n bōe n yaool n vō n sele. bud kārā tara sags a tāabo.

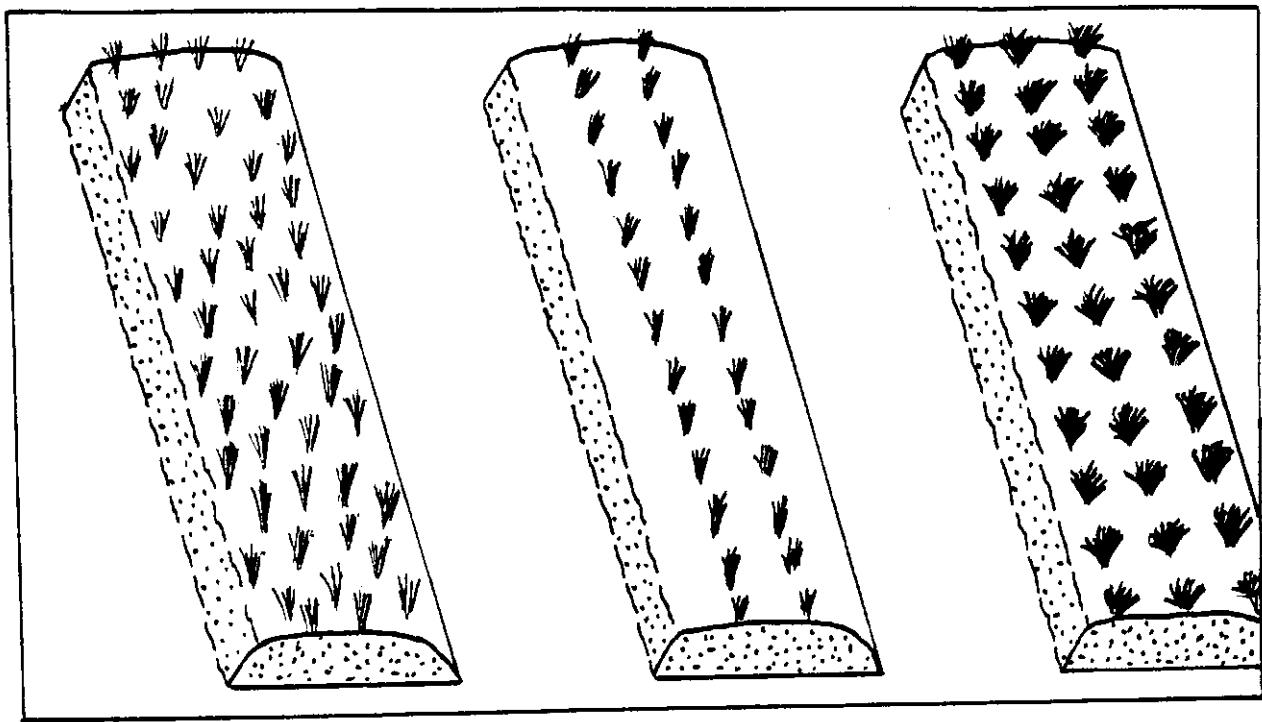
- budb sēn fēegde. yōngda bōn-buudā ne nug n fēegd pālaasa zug (bōn buudā sā n yaa kīds wusgo, kalemda biisri). Rikda rato n kalem n bus koodā biisi, n yaool n sarme, sēn na yil tī koodā biis kē tēnga. Budb kānga buudā ka tōe tī sebdā fāa yidgr zems taab ye (zīg ninga sebdā sēgdame, tī zīg ninga bī b yaa kar-kare) rē kitame tī rōosgā la rikrā wa yi toogo.

- bēes-n-bud rūnug-runuga : bōn-buudā ningda bok sēn wedg bilf n kēng ne wīr la baafo bī binete ; bōn-buudā ningrā be ne sēn yaa kood ninga buudu ; ningdame tī ningr zīg fāa ne to yaadem zems taaba. Sā n na n wedg bokā n kēnge, loeta wīr baaf a 2 n take, n yaool n tu ne binete. tōeeme me n bēes ne bēesdga, yēnda sōngdame tī b bēesd soay wusg vugri.

Bēes-n-bud bogdē : tūnugda rūnusā sēn bēesā n bud bogdē yaadem ne taab sēn zems taaba. ningda biis wusg bok fāa puga. budb kānga buudā sēn maand n yīdē yaa kood nins sēn wat n yidgd wa maande bī n tēed wusg, wa benga.

Bēes n tūnug bogd sēn wedg n budā, la bēes-n-bud bogdē wā sōngda koodā tī b yidg sōma, tī koomā waalg la koodā zāab yi naana.

Naand 14 soaba : Budb buud toor-toore

Fēegre

bēes-n-bude

bogd pus budbo

Kood kēer budb rūnug fāa la bok fāa ne a to yaadem wilgri.

Koodo	yaadem	bokā zulum	ha fāa bōn-buud kg sōore
beng-sēba	rūnug fāa ne a to sūka sm 60 runugā zugu, bok fāa ne a to sūka sm 6 n dabd a 8.	sm a 2 n dabd a 3	kg 80
pomdetēer	rūnug fāa ne a to sūka sm 50 n dabd sm 60 rūnug fāa zugu, bok fāa ne a to sūka sm 30 n dabd sm 40 sūka.	sm a5	bee ne pomdetēerā biis zīslēm pomdetēerā bōn-buud kg 1000 n dabd 3 000
geba	rūnug fāa ne a to sūka sm 20 biisā ne taab sūka sm 10	sm a 1	sēn zems kg 1,5

sēn be rotē wā vōor la woto

Beng zib kilo 80 budb egtaar a ye pugē tog n maaname tū rūnug fāa ne a to yaadem yī sāntimetr 60, tū bok fāa ne a to yī sāntimetr a 6 n dabd a 8. Bok fāa zulum tog n yī sāntimetr a 2 n dabd sāntimetr a 3.

Pomdetēer kilo 1 000 n dabd kilo 3 000 budb egtaar a ye pugē togame n maan tū rūnug fāa ne a to yaadem yī sāntimetr 50 n dabd sāntimetr 60, tū bok fāa ne a to yī sāntimetr 30 la sāntimetr 40 sūka. Pomdetēerā zīslmā sēn wilgā be ne bedrmā sēn zem teka. Bok fāa zulum tog n yī sāntimetre a 5

Geba kilo la pusuk budb egtaar a ye pugē tog n maaname tū rūnug fāa ne a to yaadem yī sāntimetr 20, tū bok fāa ne a to yī sāntimetr 10. Bok fāa zulum tog n yī sāntimetr a 1.

Bōn-buudā yīlg n yiis bāase. N tūp bon-buudā, pomdetēerā bōn-buudā, n wolg-b koom pug sēn ning "pelt 44", litr fāa puga ningda garam a 5. Mogd sā n paam n kēe a bulā, yuglg-y eptakolacor puudrā.

2. Tū-bōeegā budbo

Kood nins tuum sēn tūud bud kānga buudā yaa tomaato, oberzin, geba, leti, su...

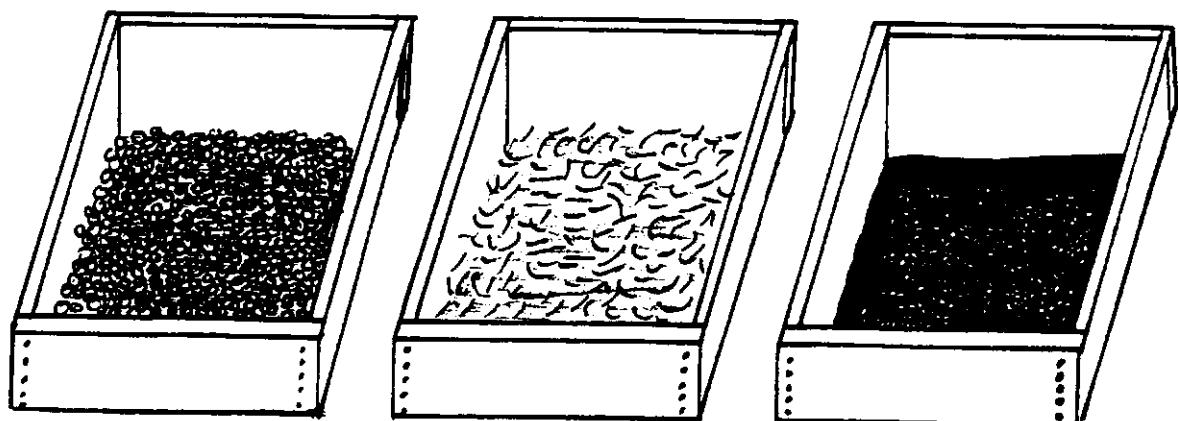
Tū-bōeegā zīlg tog n yī zī-sōngo : a tog n tara birg sōma, n yaa faasga tū koomā (ko-lugma) tōe n sāag n yi.

Ti-bōeegā yōod la woto :

- bōn-buudā kēgsgo ;
- vēenemā la wakatā kēgsgo : a reegda parsellā kireng a ye bala ; wakat kānga kood ning sēn loogā tōe n kell n zindame.
- koomā kēgsgo

Ti-bōeegā (pepineer) tōe n koo tēnga n maane bī n bōe kogl-bi (kees-bi) puse. sā n yaa tēnga, togame n gudg tēnga tū kē, t'a zulmā ta sm 25 n yaool n wā tāndagā tū yū bāoonego. n bus birg bī bir-pōnegdem sēn pōog sōma kaalmā pug pipi sm rāmbē wā. tōe n maana kogl-bi wā ne raado bī tolle, b zulmā tog n taa sm 10 ne 15 suka. tog n woda b tēngrā vōaya sm 0,5 ziig zānga, vōor fāa ne a to yīta sm 15, yaa sēn na yū tū b sā n wa waal tū koomā yaa wusgo bī a tū be n yi. togame n pids kogendā n kolog b noorā sm a 1 ne tom sēn yaa sōma.

Naand 15 soaba : Ti-bōeeg sēn maan kees puga

Keesā puga, ningda teed nins sēn na n sōdgā n pugld taaba.
D dengd n gānegā kuga, a yiib soaba, n puglg n gāneg mo koeemse a tāab soaba, n doglg birga (tānpuur birga) n yaoll mosā n bōe bō-buudā.

Tl-bōeeg budb buud a ye

Koodo	Yaadem	Bokā zulum	ha a 1 vēenem tl-bōeeg yalem	ha a 1 bōn-buud sēn zem to-to
Tomaato	sm 20 n tog n zind runug ne a to suka. runugā zugu, ningda bil sm a 1fāa	sm a1 pa tog n loog rē ye	sā n yaa tomaat sēn na n wēneg n dī yaa m2 60 sā nyaa sēn na tl maneg lozini yaa m2 80.	tomaat sā n na n wēneg n dī yaa garaam 100 sā n yaa sēn na n tl maneg lozini yaa garaam 150 ha a 1 vēenem
Geba	sm 20 n tog n zind rūnug ne a to suka. bil a ye sm pusuk fā runugā zugu		aar a naas la pusuka m2 430	kg a 1 la pusuka n dabd kg a 2
Oberzin	maanda wa tomaatā	pa tog n yūg sm a 2 ye	aar a yiib la pusuka m2 250	kg a 1 n dabd a 2

Sēn be rotē wā vōor la woto :

Tomaat buud garam 100 sēn na n ko n wēneg n dī maasa, la tomaat buud garam 150 sēn na n ko n wa rīk n tl tum lozini n sui n bīngi, togame tl b budbā vēenem yī egtaar a 1 pugē, la sā n na wa vō-b n selā togame tl sā n yaa tomaat ning sēn na n wēneg n dī maasa, bī vēenemā yī metr kaare 60, ektaar a 1 fāa zugu ; tl sā n yaa sēn na n tl tum lozini wā bī yī metrkaare 80 egtaar fāa zugu. Bogdā zulum pa tog n loog sāntimetr a 1 ye. Rūnug fāa ne a to tog n zemsā sāntimetr 20, tl bok fāa ne a to yī sāntimetr a 1.

Geba buud sēn zems kilo a 1 pusuka n dabd kilo a 2;

A 1 zugu buta egtaar a 1 zugu. Sā n wa na n vō n selā, egtaar a ye zug senda vēenem aar a 4 la metre kaare 30. Rūnug fāa ne a to yī sāntimetr 20, tl bok fāa ne a to yī sāntimetr pusuka.

Oberzin buud kilo a 1 n dabd a 2 budb egtaar a 1 pug sā n na n sel egtaar a 1 zugu a vēenema tog n yī aar a 2 la pusuka, bogdā zulum pa tog n yūg sāntimetr a 2 ye. Rūnug fāa ne a to yaadem tog n yī wa tomaatā rēnda.

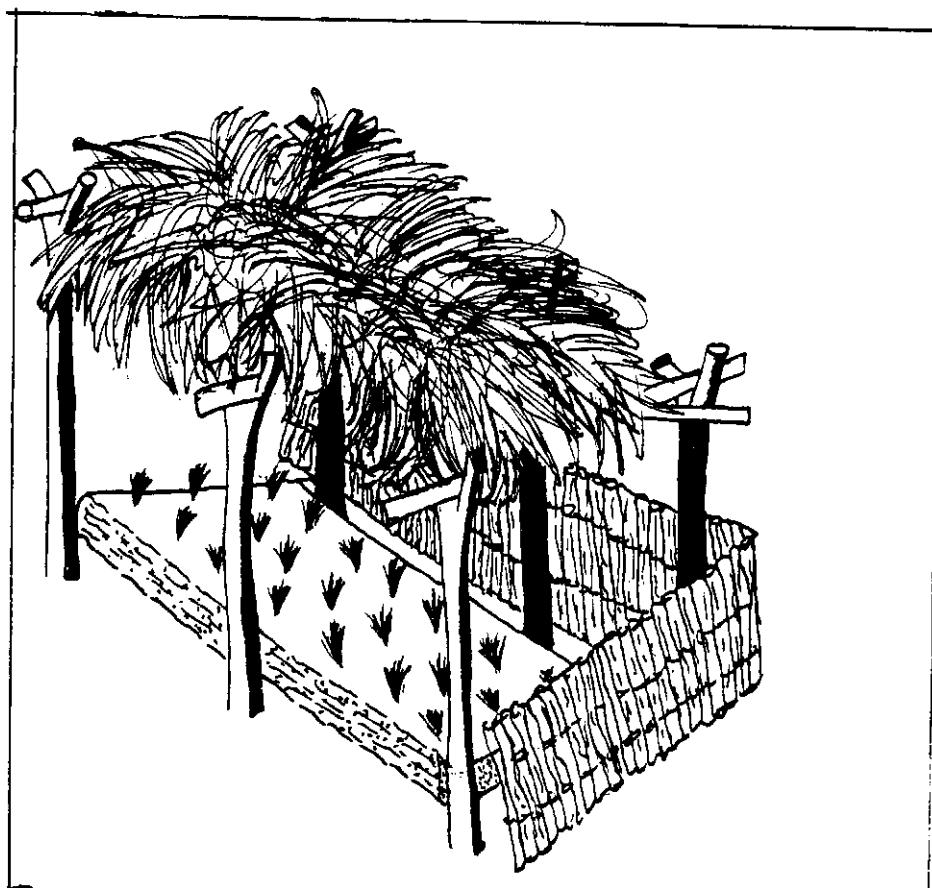
Sēn na yūl n deng n beool nokensā piuugri, y tōeeme n waal zīgā ne ko kēedga (m² fāa zugu ningda /10 litr 10). tuum kānga rengdame n maan n yaool n bude, yaa sēn na n ku vēenemā bāase. budbā sā n maan tī sēg taab wusgo, b svgsdame n vō tī lebg vēenega. Makre : n bas sm a 2 n dabd a 3 geba ne a to suka.

Sēbdā koglgo

Togame n koglgo sēbdā tī wīntoogo, saaga la sobg ra wa sāam-b ye. sā n yaa sēoogo, pālaas rāmb tog n maaname tī zēke la n ning-b tī b nengā pasgd sobgā. sūud la b tog n maan n tilgi, sēn na paam n lud sēbdā. sapaolg tog n maana pālaas rāmb sēn be londē. La wakat buud fāa sēn na yūl tī b pōs wīntoogā tuvlem, tog n lud-b-la ne moodo.

Naand 16 soaba : Ti-bōeeg koglgo buud a ye

Yīngrā sēn ludā yaa sēn na gīdg wīntoogā (n lud wīntoogā) kīremsā sēn ludā yaa sēn na gīdg sobgā

D tika Afirik tēnsa seb n maan naand kānga.

Zāmsg-zug a 3 soaba : Parsellā seglg tuuma

1.Koobā zulum teka

Zīgā koob pipi yuumde, togame n ke vaadā (n ke tūsā) la n bugs b yēgna (n wuk tūsā sēn ke wā, b seesā la b yēgā) la n ko tū kē n ta sm 30.

Sā n yaa zī-bolle, tog n koome tū kaalmā zulum ta sm 25 n dabd 30, zīgā sā n yaa bīsri, kaalmā zulmā tog n taa sm 15. koobā sōngda tūsā tū b vīlmā yī sōma : koobā sēn gudg tū pemesmā kē wā, tū tomā lebg bugsgā, rēnda fāa sōngdame tū yēgna ne koomā kōom yī faasga, tū birgā rūm-bīnda la moogā busb yī naana.-

2. Zīgā gānegre

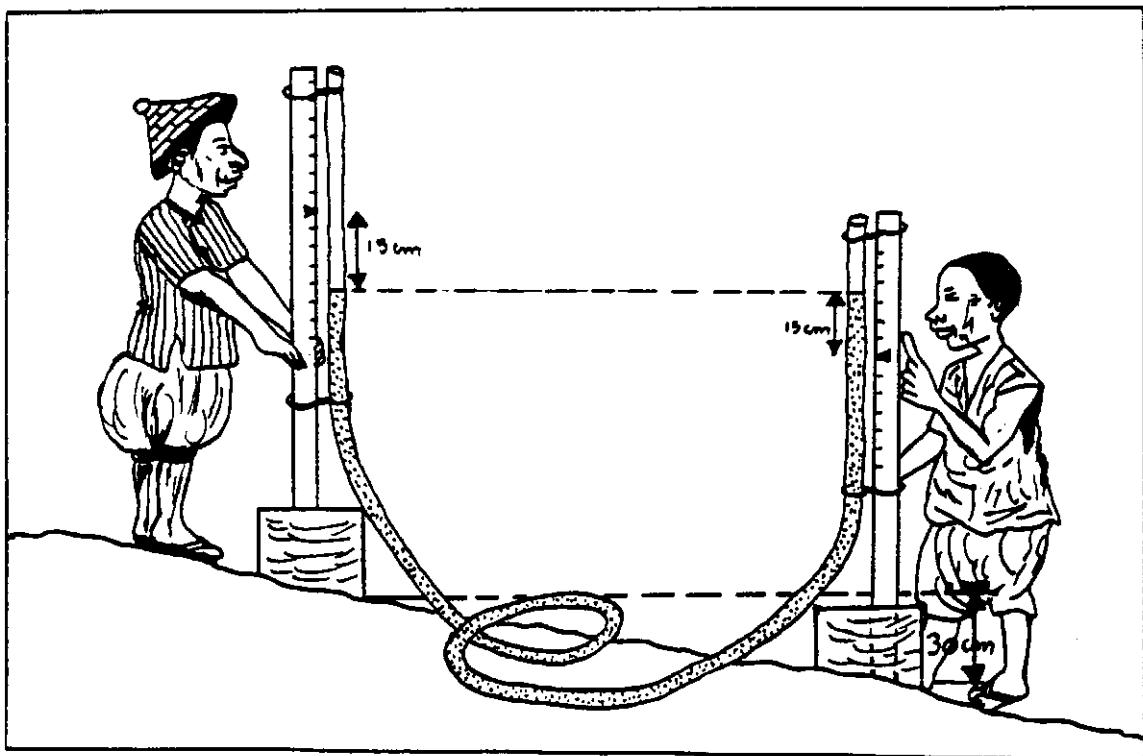
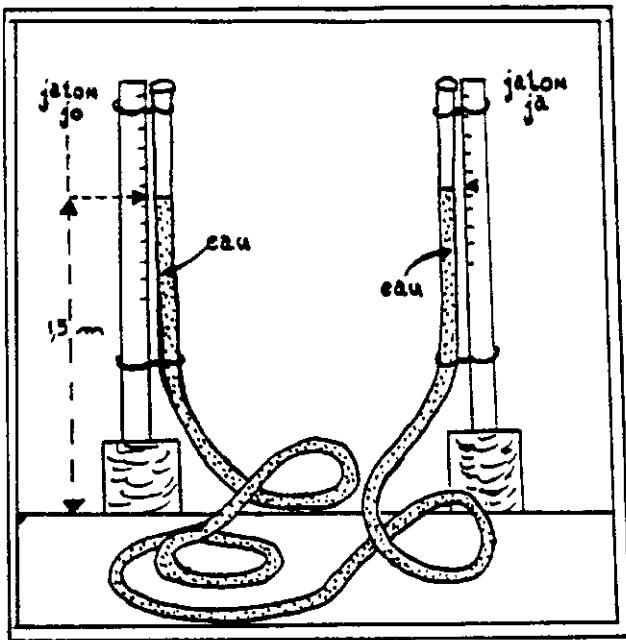
Sēn na yīl tū koomā waalg yī naana, zī-koodsā gānegr la b kīrensā magb tog n maaname tū yī sōma. Pālaas rāmba tog n gānegame tū b nensā pasgd pūl-tāab ko-so-metgā, bīl pūl-naas ko-so-metgā, bīl pūl-naas ko-so-metgā sēn tūud sigdg ning bedrem sēn yīl a taabā. zī- koaadgā yaadem ka tog n yīl m a 8 n dabd 10 ye. pālaas rāmba, la kaalmā gudā gānegr maandame n tūnugd zī-koodsā yaadem nenga. neng kāng zīgē wā, zīgā gānegr tog n maaname tū yī sōma. rīk-y zīiga gānegr makdgā (nivoao).sēn maan ne sūud sēn yaa yokā. Sēn na yīl n bēes magbā sēn tēkā, maanda wa sēn pugdā :

- n yals teegdsā n pēneg taab zīgē sēn gāneg sōma;
- n bēeg makrā sēn ta zīg ninga teegdgā zugu metr a 1 la pusuka (1,5) zāndlem ; ne būmb gūlsem sēn pa yiti.
- n ning koom sū-yokā puga tū zēk n ta bēegrā sēn be pipi teegdgā zugā.
- n bēeg teegdg a 2 soabā zugu koomā sēn zēk n taē

Sā n mikame tū zī-koaadgā tara sigdga,koomā pa zemsd ne bēegrā ye.Zīiga sā n yaa longo koomā rūuda bēegrā zugu, zīgā sā n yaa kunkubri koomā sigda bēegrā tēngre. zīg ning sēn ya kunkubrā, yākda tomā tū zem koomā sēn na n sig n ta bēegrē wā. (sēn zems sm15),tom kāng tog n tall n waa zī-londē wā, hal tū koomā sēn be tiyo wā noy a yībē wā niivo wā zems taaba.

Naand 17 soaba : Ziigā gānegr makdga (niivoao)

Masīn ning sē tog n tall n mak ziig sā n kūlame, la b boond tī "nivo a o" a naangā sē tog n yī to-to la sēn pugda. Ziig ning zug b sē tog n naan a wā pa tog n tar long ye.

ziiga sēn kill n taē wā makre ne masīna.

D tika GARY naand a ye, a koomā tuum weengē, n maan naand kānga.

3 Zīigā manegre

Ko-so metg ning sēn waanda wā zāndlem tog n zemsame bī n zuug zī-kooadsā bilf bala.

Zēedā koob pugē,d tōe n maana pālaas rāmb sēn zēke bī pālaas londo bī sēn yaa gūd n tonge, biyō rāmba. pālaas bī biyō bāmba gānegdame n tūnug zī-kooodsā sēn kargā yaadem. palaas rāmba yaadem yaa m a 1 la sm 20. pibā sēn karg n gūbg-bā sēegē wā yaadem yaa sm40. pibā sēn karg n gubg pālaas rāmbā, maanda ne wīr sēn dīkd n tēeg n tūnug zī-koaadgā yaadem nenga, n yaool n ga tomā n ning wīirā weεengē wā goabg la ritgo. sā n yaa biyō rāmba, a ye bāmb b yiib zug pa na n wa ta ko-so-metg ning sēn waand-a wā la kogr ning sēn kogend tēngrā ye, sēn na yīl n sōng tū b tōog n waal re bī gud a yiib wakat a ye.

Zāmsg-zug a 4 soaba : Selbo

Selb tūvmd yaa sēn na n vō tī-bōeega tūse n tī sel-b zī koaadgā puga (pālaas rāmba bī biyō b sēn maneg rē yīnga). tog n madga zī-bōeedgā n yaool n vō tūsā. D tōeeme n deng n segl tūsā n yaool n sel-ba. manegrā yaa yēgnā la vāadā la b wōrgda (tī ta sēbgā pūl-tāab zug a ye woglem).rē paasda yēgnā kūb pānga la a woogd tūgā koom yiisgu. bala y sā n wa maan dē tī looge, a kūlsda tūssā. gūus-y yā,geba wā yēgna kursg sā n sōngdame t'a vuug sōma, a tōeeme n woog d sēn tōe n da paam būmb ningā.

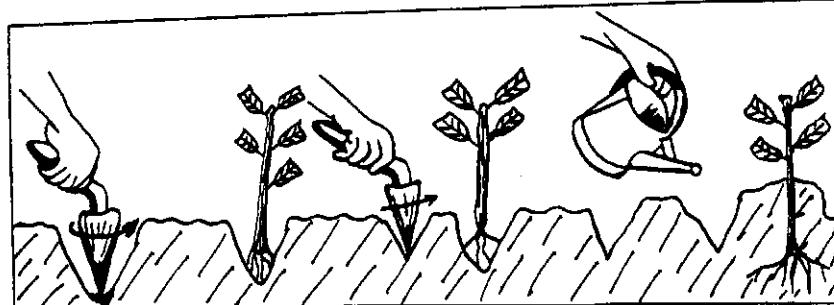
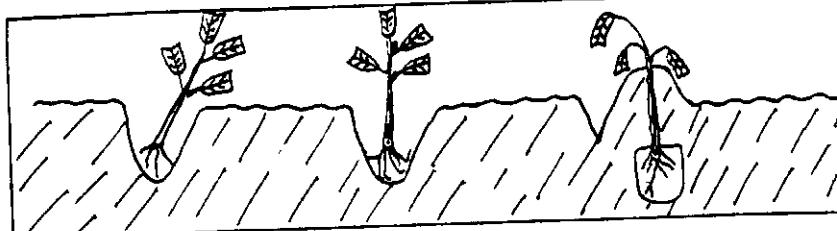
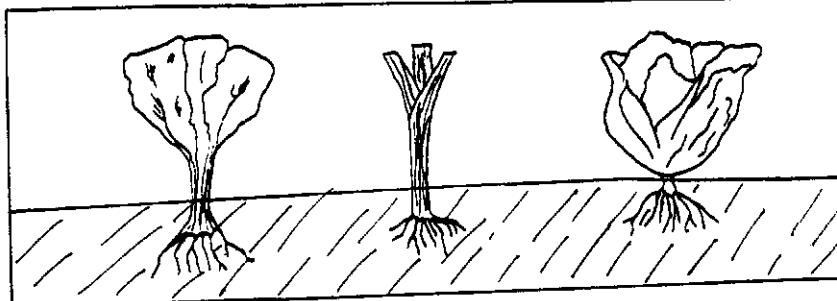
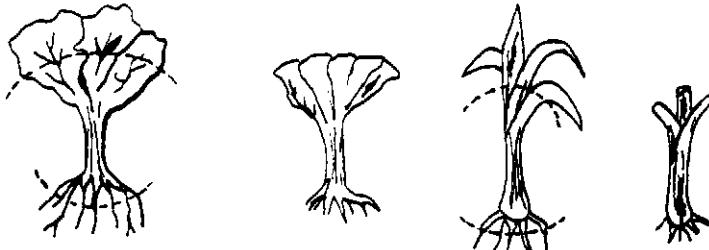
Togame n deng n waal pālaas rāmba bī biyō rāmba n yaool n sel tūsā.N ta re rāmb n tūnug taab neng a ye pālaas rāmba zutu n yaag-b ne taab wa sēn wilgā. sā n yaa biyō rāmba zutu, sel-y koomā sēn tek re rāmbē wā zugē.

Kood kēer senda rūn-yūibr biyō rāmba zutu. Yaa wa geba wā. togame n sel yibeoog pīnda bī zaubre, sēn na yūl tī tūsā ra kui ye.

Tūsā vōobā sā n maan ne mansīna, yaa naana n yūda.Sendgā tar n tuuda bogd sēn na n ning tūsā. bog bāmba tog n yūl yalemse, sēn na yūl tī tūsā sēn tog n sel tūsā ra wa pōd ye. Pīda tomā tūga seega, sēn na yūl tī pems-yogdā sēn wat n sāam tūgā, ra wa pa ye. b minimame tī tūsā sā n sele, b busbā tekda wa b sēn da be tī-bōeegē wā; salaata sā n sel tī pa yūl zulunga, a sakdame n yūda.

Sā n sel n sa, togame n waale.

Naand 18 soaba : Selb buud toor-toore.

Y sā n dat tī y tūsā vuug sōma, togame n wōrs b vāadā n wooge. Bogdā le togame n sek b yēgā kōom. B selbā wakate, togame n vuđug tāndā ne sendga sē na yilē tī pems-yogd ra kīt tī b zelg ye.

Tī-boeesā ray sōore la bōn-buudā selb yaadem.

koodo	tīg ning sēn tog n selā woglem bī a bedrem	tī-bōeegā ray sōore	yaadem	sēn be
tomaato	keryō (gulg raoog) bedrem	rasem 20 n dabd 30	tomaat sēn na n wēneg n dī : m 0,80 runusā sugse la m 0,50 runusā zutu; tomaat sēn na n tī maneg lozini : m 0,80 rūnusa sugse la m 0,40 rūnusa zutu	sā n yaa sēoogo sel-y biyō rāmba zutu (la b sigdgē wā : rōosga sasa koodame n wat ne tomā tūsā seese sēn na yū tī b be biyō suka, geba wā toor sēn yake. sapaolgo b nonga biyō nins sēn be pālaas londē wā, zīiga sā n yaa zī-bolle tī ko-lugma pa yit sōma. sel-y tomaatā la oberzindā tī kē sōma. geba pa send tī kē wōsg ye.
geba	keryō bedrem	rasem 30 n dabd 50	rūnus ne taab suка sm 40, la tūsā ne taab yaadem sm 10 rūnuga zugu.	
oberzin	sā n wa tar vāad a5 n dabd a 6 bī sm 12 n dabd 15	rasem 30 n dabd 50	m 0,80 n be rūnug fāa ne a to suка la m 0,50 rūnugā zugu.	

Sēn be rotē wā vōor la woto

Tī-bōeesā ray sōore, la bōn-buudā rūnus la b bogd yaadem ne taab la woto

Tomaat sēn vō n na n selā woglem bī a bedrem tog n zemsa keryō, a tī-bōeega ray sōor tog n yī rasem 20 n dabd rasem 30. Sā n yaa tomaat sēn na n ko n wēneg n dī maasā, rūnug fāa ne a to yaadem tog n yī sāntimetr 80, tī bok fāa ne a to yī sāntimetr 50 (metr pusuka). Sā n yaa tomaat sēn na n wa tall n tī tūm lozīn dāmbē wā, rūnug fāa ne a to tog n yī sāntimetr 80, tī bok fāa ne a to yī sāntimetr 40 rūnugā zugu.

Geba sēn vō n na n selā bedrem tog zemsa keryō; a tī-bōeegā ray sōor tog n yī rasem 30 n dabd 50. rūnusā tog n takame n boglg taab a yiib-yiib

n kēnge, tū b ne taab yī sāntimetre 40, tū bok fāa ne a to yī sāntimetr 10 rūnuga zugu.

Oberzin sēn vō n na n sel togame tū tū-bōeegē wā bī b paam vāad mens a 5 n dabd a 6, bī b bedrma ta sāntimetr 12 n dabd sāntimetr 15. Tū-bōeega ray sōor tog n ta rasem 30 n dabd rasem 50. Rūnug fāa ne a to yaadem yīta sāntimetr 80, tū bok fāa ne a to yī santimetr 50.

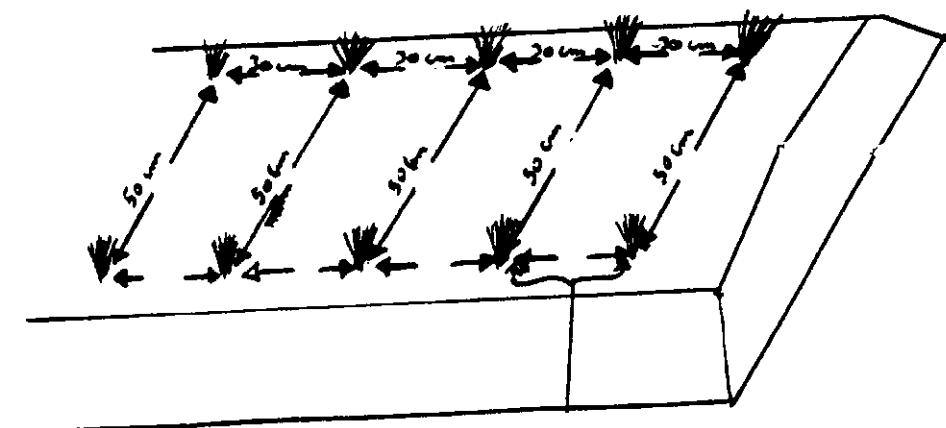
Gūus-y-yā. Sā n yaa sēoogo bī y sel gūda zutu (la sigdsā zutu; rōosga sasa, bī y kood n wat ne kaalmā koodā seese, sēn na yīl tū b wa be gudā suka, geba wā toor sēn yāke).

Sā n yaa sīpaolgo, sēn tog n yīl yaa bogdā pus koobā, sā mikame tū zīigā yaa bolle tū koomā pa zoet sōma ye.

Sel-y tomaatā la oberzīndā sōma tū kē. Geba wā pa tog n sel tū kē wusg ye.

Naand 19 soaba : Rūnesā ne taab yaadem, la sēbdā ne taab yaadem magb soay.

rūnug fāa ne a
to yaadem

sēbg fāa ne a to yaadem.

Zāmsg-zug a 5 soaba : Koomā waalgo

Koomā waalg sēn maand n gildē nao kēndre

Koomā waalg maanda pugdg-pugdga n longdē.

Bilgri : sā n zāgs pipi palaasā, basda a 2 soabā n long n tī zāgs a 3 soabā, n long n tī waal a 5 soabā... n tī sa. Rē poore, yaa a 2 soabā, a 4 soabā, a 6 soabā.... tallda a woto tī wa sa. Koomā kēesg sā n yōsg raabo, d pakda no-bilā n woog-a tī zemse.

waalgā sēn tog n pulgl taab to-to la woto :

Zēedā tūs tog n paama koom waalg tī yī wusgo sēn na sek b vēenema yalem raabo, sā n geel wintoogā sēn fōogg koomā la b tūsā meng raabo. zēedā koob zoeta koomā paoogre la zīgā sēn na n yū koomā tī looge. koomā waalg tog n maaname n kīt tī zīgā maasr ka kūtē ye, n waan bilf-bilfu n pugendē, rasem a yiib-yiibu (2) n dabda naas-naase (4) togame n modg n da waal vāadā wintoog sā n beeē ye.

Koomā waalg sā n base, wata ne vāadā yōogre, puudā sūgsgu la bāas biis gānegr tūsā zutu. Waalg ning sēn maand tī tūud sigdgā n wēnd sēn zems ne zēeda koobo.

a)- tomaat

Kood kānga n zoet koomā paoogr n yūd a taabā, a selbā sasa la wakat ning sēn wēnegd n pugd selbā, n paas puudā ningri la a biisi ningr sūngr wakato.

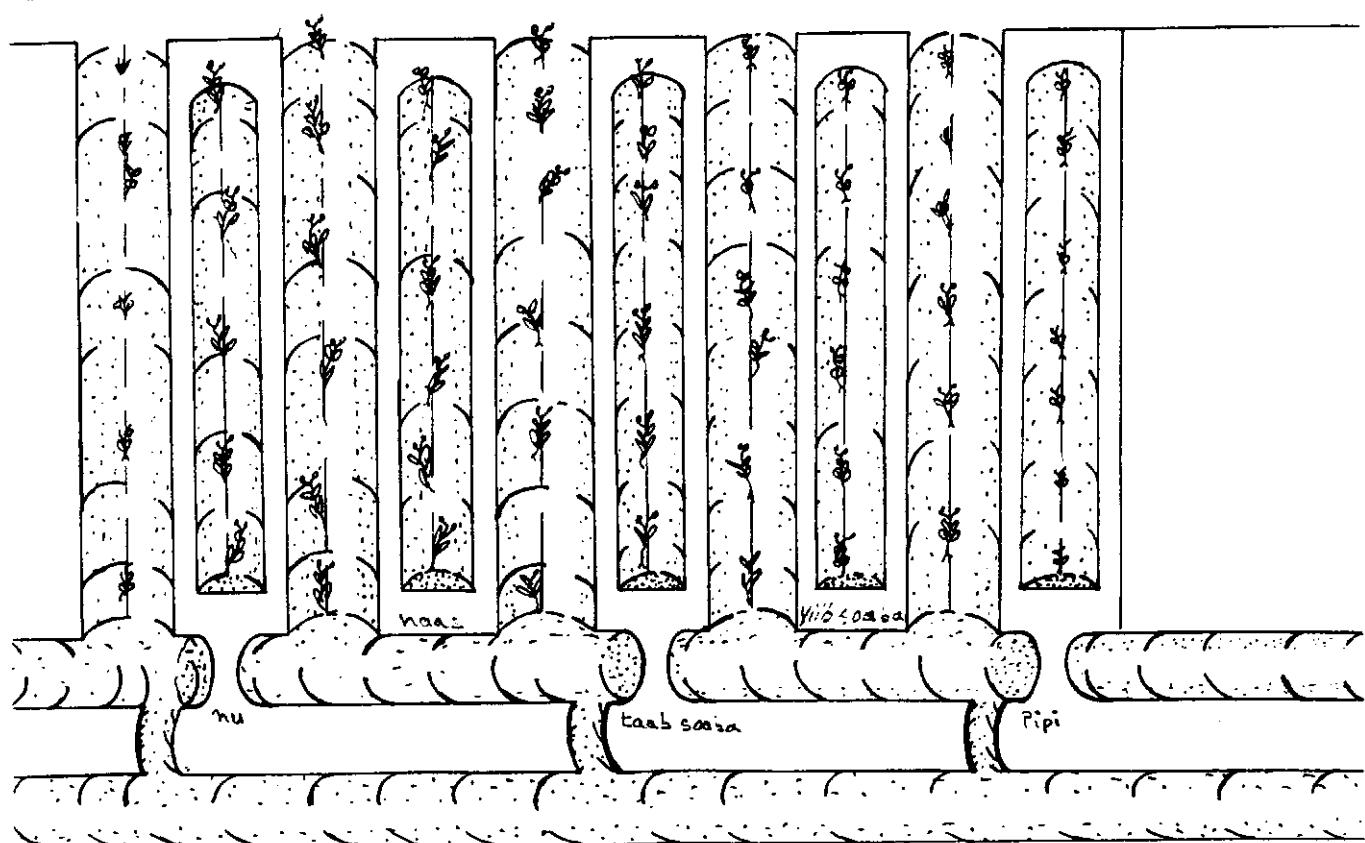
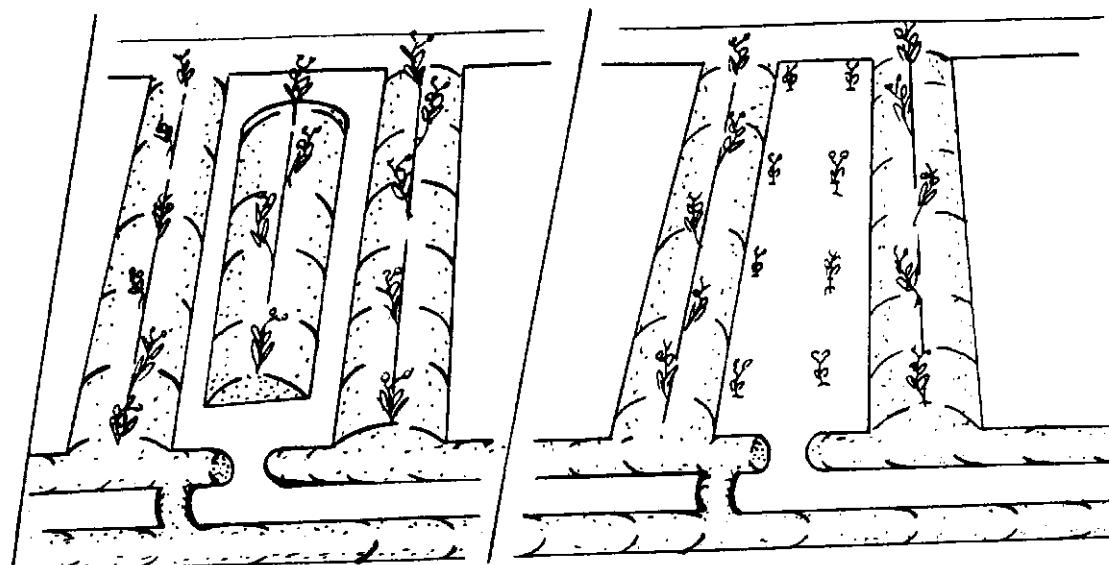
Puudā ningr wakato, koomā paoogr maandame tī puudā sūuge, n paas koom sēn waan wusg tī loogdē maandame tī yodbā wooge. koomā waalg wusgā me tōe n waa ne tūsā wesb wusgo n kīt tī bīsā bīb lebg maasga.

Koomā sā n paoog tī loog nugu, tī yaa tūga wesb wakato, wata ne a yēgna pāng paasgo.

b)- gēba

A nonga koom sēn waan n pugd wusgo, a tuga wesb wakato. la koomā sā n waal ti looge, woogda a biubo. Sā n waal ti ziiga ka kvitē, boogda a yēgna wesbo, rēnda sōngda a biiga nobre. geba zoeta koom paoogr a biisā ningr sasa la a selbā sasa

*Naand 20 soaba : Kooma kēesg sē tog n yi to-to ;
bog yubē wā bī palaas rāmbē wā.*

Sē na yil n da sāam kooma, togame n kēsdē, n loesdē. Makre : wala pipi soabā, n long yiib n soabā n kēes tāab n soabā n tal woto n tug n tāag a teka . Zīig nins sē da pa pamb-a la b kēsd mosā.

Sēn na yil n paam tū geba wā wa tōog n bīng sōma n da sāame, (geba ning sēn tar kōbg sēn ya toay-toaya) togame n bas koomā waalg a raadā sēn wat n sing n na n yl kōodrā, la sā n mik tū raadā kūl zānga bī b yaool n yāke.

d)- oberzin

Gudā sugsā koom ningr la b tog n nongē n yūda, ba ne waalg buud sēn yaa zāgsgā tū b tōe n maana. waalgā sā n maan tū yaa waalg buud ning sēn yākd zīig n maan tū koomā tokdē wā, koodā paamda sōma tū yl wusgo.

Oberzindā nongame tū zīigā yaa maasr wakat fāa, sā n yaa sīpaolgo, yaa tūlae wakat ninga tū b waal daar fāa, būmb zāng la a biisā wesb wakato.

N waal tū koomā yl wusg puudā ningr wakato

e) beng zēba

Koomā waalg tog n maandame n ka vaandē ye (rasem ayiib-yiibu 2). paasda waalgā puudā ningr singrē n ta bengā yāgsgo. togame n gūus tū koomā waalg ra yl wusg n wa loog ye, rēnda wat n waa ne bāas pukri, la puudā sūvgre.

f) pomdetēre

Pomdetēr zoeta koom paoogre a yēgna yodb sasa la a biisā ningr singr sasa.

Waalg buud b sēn nong n maand wakat fāa pomdetērā nengē yaa waalg ning sēn maand n tūnugd wāka bokā (siyō) la sēn zāgsda. waalg sā n maandē n yūlemd wusgo, sōngdame tū b paam koodā biis wusgo, bala yaa kood yēgen sēn pa kēed wusgo la sēn pa reegd tēngā koom sēn tēgā woogr wusg ye. Makre : waalg ning sēn zāgsda koomā ne mansīna, koodā womda wusgo bala waal kāng buudā lebsda daar fāa bī rasem a yub fāa wīntoogā sēn fōogd koom ninga.

Zāmsg-zug a 6 soaba : Koodā zāabo

1. Birg ningri

Zēedā koobā pugē, birgā yaa sags a yiibu, rūm-bīnda, la tāmpuurā ; la birg sēn maand lozīn dāmbē. bir-pōnegdmā maaneg soay kēer gulsame n Wilg sebr puga yaa "birg zāab wilgr sebre".

Rulgds rāmb nins sēn tog ne tūsā zu-raad la woto : azote (N) fosfoore(p) la potasiyaom (k) birgā tōe n yū zaalga, b sā n tara rūsa a tābabā suk a ye . yaa wa yūre wā. b tōe n tara rūsa a tābabā suk bāmb b 2 : yaa wa lamdā birgā 14-23-14. geel biisā sēn tong to-to wā wilga rulgds fāa pūl koab zug sēn tar sōor ninga N.p. la k wā pugē.

Wala bāmba b tāaba būmb a ye sā n paoog zīiga, koodā pa yidgd sōma ye, n paas me vāada tara kōbg toor-toore. La tēgs (kōodr-kōodre, miuug sablē) bee ne rulgds ning sēn paoog-a wā.

Kood kēer birg ningr soay la sēn pugdā.

bēng-sēba (zība)

- rūm bīnd la tāmpuur birga = ra ko-y zīig sēn nan ning birg paalem ye.
Sēn sōmb n yūd yaa zīig sēn ning birg sōma yūmd sēn looge (tū rīē).
- lozīndē birga : lamd birga kg 400/ha fāa
- budb poor birga : ire (bir-peelga) kg 150/ha fāa n yuglg naoor a 2
. kg 75/ha fāa pipi puudā sā n wa yi
. kg 75/ha fāa pipi yākrā poore

tomaato

- rūm-bīnd la tāmpuur birga : rūm-bīnd sēn pōog-sōma t 20/ha fāa
- lozīni birga = lamd birga kg 800/ha fāa
- budb poor lozīndē birga = yūre kg 300/hafāa n yuglg naoor a 2
. yodbā singre : kg 150/ha fāa
. sūmem a 2 n dabd a 3 poore : kg 150/ha fāa

Geba :

- rūn-bīnd la tānpuur birga : rūn-bīnd sēn pōog sōma sēn bus n bas kiis a 2 tū budbā bū selbā nan pa ta ye t 20/ha fāa.
- lozīni birga : lamd birg kg 800/ha fāa
- rūm-bīnd la tānpuur birga : yūre kg 300/ha fāa n yuglg naoor a 2 :

- . kg 150/ha fāa semen a 2 sēn pugd sēbda yikri sā n yaa būd-kāre, bū semen a 2 sēn pugd selbā.
- . kg 150/ha fāa semen a 3 sēn na n puge.

Oberzin

- rūm-bīnd la tāmpvur birga : birg sēn bas tū pōog sōma t 20/ha fāa
- lozīndē birga : lamd birg kg 800/ha fāa
- lozīndē birga : n yuglg birgā naoor a 2 : 100kg /ha fāa
- . selbā semen a 2 poore n ning kg 50/ha fāa puga.
- . pipi biisā yodb teka, kg 50 /ha fāa.

Pomdetseere

- rūm-bīnd la tāmpvur birga: birg sēn bas tū pōog sōma t 20/ha fāa
- lozīni birga : lamd birg kg 800/ha fāa
- lozīni birg sēn ningd būdb poore : yūre sēn ningd tūgā būb sasa kg 300/ha fāa

2. Mood bū kānkay gānegre (sēn data)

Mood gānegr tuumrd yaa sēn na n lud zī-koaadgā la tūsā seese, mood bū kānkay n gāneg tū yū faasga.

a yōoda yaa a tā :

- a sōngda tēngā tū saagā koom la koomā waalg ra tōog n kidb-a ye ; koomā fōog n kē tēnga lebgda faasga ;
- a woogda wīntoogā sēn fōogd koomā pānga ;
- moogā la kānkay wā sēn pōogdā, kōta birg sēn manegd tēnga la tūsā.

3.Gudgrā la rōosgā

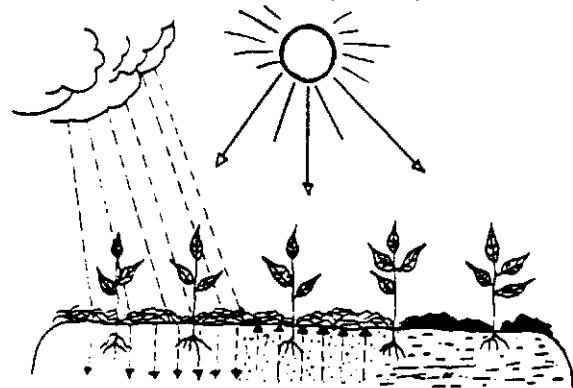
gudgr yaa sēn na n kīt tū zīigā lebg bugsgo ; la rōosgā yaa sēn na n ko n yiis moogā.

Gudgrā sōngdame tū tēngā paam pemsem la a tōog n tall a maasrā, bala gudgrā yoosda pems-yogdā (yaa vōy bāooneg sēn be tēnga pug sēn sīda), koomā tūuda bāmb n dūud tū pemesma fōogd-a. Wakat kāng me tēnga sā n gūdg n sa, saagā koom la wallgā kēeda sōma. Togame tū zīis nins sēn sēood tao-tao wā, bū gudgrā maand n pugendē.

Moogā sā n pa yāke, a sāamda tūsā, n deegd a rūsa kēere la a boog a paoongo.

Naand 21 soaba : Mood gānegre, sēbdā kēer vōobo, sēn na yil tī pemsem paam n kē, gudgrā la rōosgā, sēbdā sees gud ningri, teegds ningri.

a : Mood gānegre

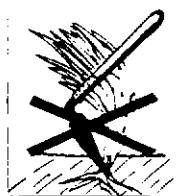

b : Sēbdā kēer vōobo, sēn na yil tī pemsem kē

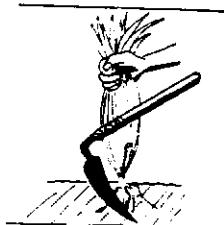

d : Rōosg la gudgri.

Woto ka sōma ye

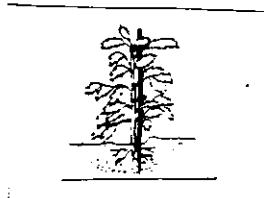
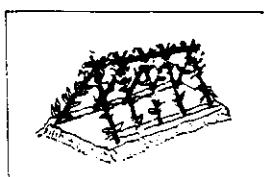

woto yaa sōma

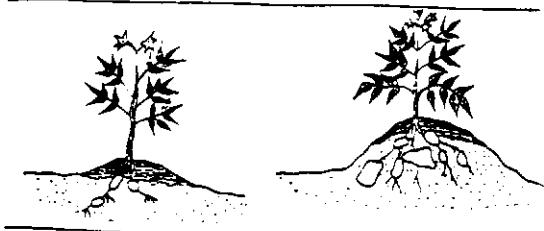

**e : Teegds ningri
kood sēn lolemde,**

Kood sē ya tīrse

f : Koobā guda wā maanego.

4. Gud ningri

Gud ningr yaa sēn na n kood n wat ne kaalmā n ningd tūsā seese. a sōngda tūsā tū sobdā ka tōe-b ye, tū b tōe n tāo yēgen a taaba, rē kītdame t'a būbā yī faasg n yūge. Makre, wa pomdetērā sā n ko n ning guda, a biisā yīta bed n yūg zīg ning sēn pa ning gudā.

5. Teegds ningri

Teegdsā ningr yaa sēn na n sōng tūs pāng sēn pa waoog (wa tomaatā) bū sēn lolemde, tū b tōog n yals tūrga ; teed-b-la ne raad sēn yaa kēnkē tū mogd ka tōe-b ye. ra bāmb boondame tū teegdse. pa tog n sēb teegdsā ne tūse n tak wusg ye, sēn na yūl n da sāam b būbā ye.

6. Tūsā bāas tipsg ne titō

Zēeda koodā bāas la b bēebā yaa wusgo. tū kos-y sagls serviis ninga sēn geta koodā koglg yellā nengē, n bāng tūm fāa yalē la sēn tog n tall-a n maan to-to tū zems ne bāase bū bōn vūlī nins sēn wat ne bāasā.

tūtā tara sagse, bāmb la sēn pugdā

- tit sēn kuud bōn-vūlī wēnse
- fōzisiid rāmba sēn kuud sāpiyō rāmba la nokensā ;
- rodātisiid rāmbā sēn kuud bōn-vūlī wa rayuusā ;
- ne matisiid rāmba sēn kuud tēnga zānzui
- erbisiid rāmba sēn kuud moodo ;
- ararisiid rāmba sēn kuud sūlse

tit kēer wilgri

- Maposol sēn tar n kuud tēnga bāas biisi, a yaa fōzisiid, ēnsektsiid nematisiid la erbisiide .
- pelt 44 : fōzisiid
- systoate 40 : sēn kuud piserō zānzui, koleyopteer ...

Zāmsg-zug a 7 soaba : Koodā rikre la a maneg-n-bīngri

Koodā rikr tog n maana b sēn wat n bī sōma. pa tog tū wakat kāng bī mik tū b madgame ye.

- beng sēba : a biisā sā n wa bī n ta wa raagā sēn nongā la b tog n yāgse. beng-zība sā n yāgse ningda sags a yiibu. sēn yaa sōma wusgo, beng-nins bedrem sēn zems mm a 5 n dabd a 6, la sēn yaa sōma, b bedrmā sā n zems mm a 6 n dabd a 7,5. yākda rasem a yiib-yiib fāa, sēn sōmb n yūd fāa yaa yibeoogo bī zaubre n da tall lagd sēn yaa kēnkē n maan tū puudā ra suug ye. sā n yāgs n sa fāa, tog n waalame tū tēnga paam n yū koomā n gū yāgsg ning sēn na n pugā.

Tog n ninga bengā maasmē, tees puga n pil ne yond sēn madge, sēn na yūl tū b ra zelg ye, n yaool n ning-b kagtō rāmb puse n paam n dīke.

Te-suiids nins b sēn tar n na n paam n dīk bengā yaa kagtō rāmb sēn zem 310 x 280 x 90 m/m. rē poore b ningda bengā ro-maasg puga, a maasmā yaa 2-4°C ne irorometiri 85 % n maan tū tuumdā ya tuulga. a bingrā raar sōor tog n yū rasem a 5.

- tomaato : tomaat nins sēn dat n yāk n tall n kēng zīg a to wā, togame n yāgs bāmb tū b nan pa bī ye; b zugē tēnsuk sēn da yaa kēegā sā n wa lebgd miuugu bī b sā n wa bī pusugre.

Tūus-y n ningd tomaat nins bedrem sēn zem taabā, n yiisd tomaat nins sēn bī tū loogā la tomaat nins sēn dat n pōoga.

Sā n yaa sēn na n tall-b n kēng zīg a to wā, y tōe n rīka kagtō rāmb sēn yaa 440 x 340 x 130 m/m; tomaat sā n bīng ro-maasg pug sēn yaa a 1 ne a 2°C suka ne yigorome tiri 90% a bīngrā yūtā sōma, la pa tog n bas tū kaoos n loog rasem 30 ye.

Geba : a bila bedrem sā n wa zems y sēn datā, tōeeme n bas koomā waalgo, sēn na yūl tā bīubā yū tao-tao sā n yaa geba buud ning sēn pa peela, sā n wa mik bal tū b vāada singda moogre basda koomā waalgo, tū b sā n wa kūl zāng fāa bī b yāgse. n bas geba wā rasem a 2 n dabd a 3 tū kūl a zīgē wā, n tilg-ba n wa yaool n gēms b raadā ne sekateer tū ra pēneg b biisā wusg ye.

tūusgā sā n maane, tōe n paama sags buud sēn pugdā :

. pipi sakā : biis sēn kog sōma, n yaa kidba, n bī, tī nokēns bī pōosg pa ta-b ye. b bedrmā yaa sm 3,5 n dabd 7,5.

. sak a 2 : biisā yalē wēnda pipi sakā rēnda la b bedrmā yūda sm 7,5.

. sak a 3: biisā golmame (wēgame), b kāen-kāen pa ta sēn sōdg tī loogā ye, b kōbgā pa wēnd a buudā kōbg ye.

Ro-maasg pug sēn yaa 1-2°C ne yigorometiri 40 %, sā n bīng geba sēn sui yondē bī kalayet rāmb zutu a bīngrā yūta sōma, (pa sāamē ye) . bīngrā pāng raar sōor yaa kiis a 4. geba wā me tōe n bīnga kalayet rāmb sēn maan n doglem taab sm 15 n dabd sm 20 fāa zutu, sēn tī roog pug sēn tar pemsem sōma.

- oberzin:n tōs oberzindā biisi (zīslēm sēn ta garam 170 n dabd 200) b sā n wa pīnda tī b kōbgā kē sōma. n kūrg a raoogā n bas sm a 2 bī sm a 3.

Oberzindā ningda kagtō rāmb pūse sēn yaa 440 x 340 x 130 m/m tōeeme n ning-b ro-maasgā (galaas) pugē sēn zem yaa degere a 2 n dabd a 6 sūka ne yigorometiri (hygrométrie) 90 %, bīngrā raar sōor yaa rasem a 8.

- pomdetēre : vāadā la raadā sā n wa moog n lebgd kōodre, la b tog n tu. sā n tu sa, bī b ra bas wīntoogē ye, wīntoogā maanda me tā paoka sobge, tā menga lebg kēega. pomdetēr ning sēn tog n tall n tī koos tēn-taagā tog n basame tī bī sōma tī b paokā tabend sōma, rat n yeelame tī ka tog tī sā n dī ne nug-raoog bī lakdē ye. sā n na n tūus n bīngā, togame tī b maan tuum kāng tuubā rasem a 3 n dabd a 4 poore. rēnda b yāta biis nins sēn dat n sāama bī sēn dat n pōoga.

Pomdetēr bīngr zīig noog sēn yūd fāa yaa zīig sēn yaa maasga. (Makre : ro-maasga (galaas) sēn yaa degre a 5 n dabd a 8°C) ne yigorometiri 85 %. sā n bīng-b tī zems wa sēn wilgā, b tōe n paa kiis a 6 n ket n yaa sōma. d tōeeme me n bīng-b tī b wa ket n yaa sōma, n dūus-b tī rūr fāa taglem zems sm 40 n dabd sm 50 n lud-b zāng ne mo-koeems taglem sēn zem sm 20 n dabd sm 30, tī ra yī wīntoogē ye (makre- wa mangi tūs maasmē).

Sā n yaa sēn na n dīkā teoog ning sēn segd ne b suibā yaa kagtō pug sēn yaa 580 x 330 x 60 m/m barket rāmb a 8 garam 500 a ye fāa.

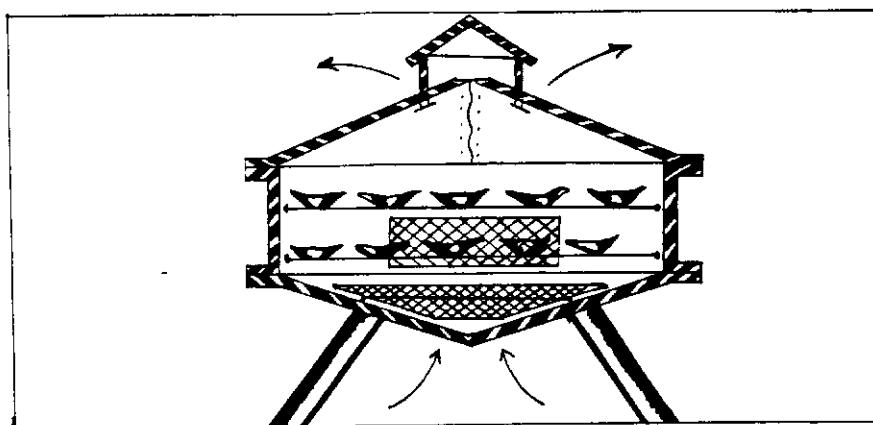
Wa d sēn zoe n yā wāa, zēedā koob biisā sēn tōe n bīngī tī yī sōma n yūd fāa yaa ro-maases wā, la b bīngrā ray sōor pa wogem ye. ro bāmb

me ligd yaa toogo, tū koaadba ka tar tōog n tōe n paam-b ye. bīngr buud a taab sēn maand tū yaa kulisgā, sōngdame tū b tōe n bīng zēeda koob biisā tū kaoos n yūda. kulis kāng buud b sēn maand Burkina Faso n yūda yaa tūum zīg ning b sēn boond tū ABAk/GERES sēn wilg wīnto-kulisdsā, la b wilgd b sēn tog n tal-b n tūm to-to. b sēn na n kulis būmb ninga wāada bāoonego n yedg palato wā zugu n yaool n lud ne linga. sā n kulis n sa, b ningd-b-la wūud sēn yaa sūud puse n tab seb sēn wilgd sēn yaa kood ninga. Woto, tōe n bīng-b lame tū raar zāage.

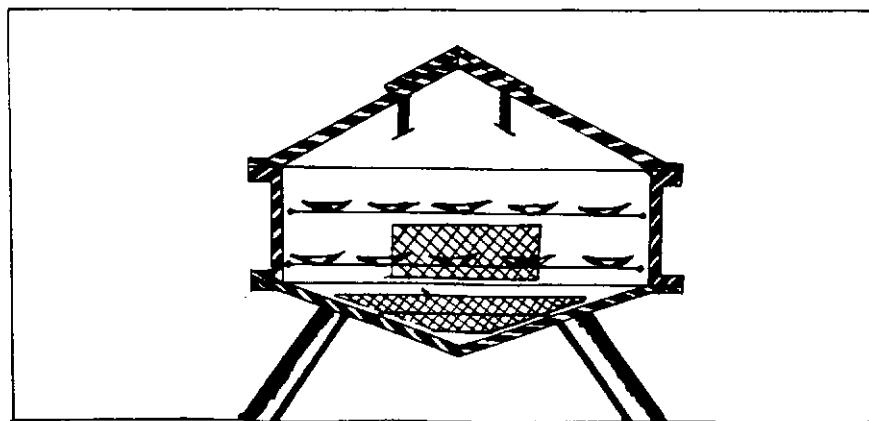
Naand 22 soaba : Wīnto-kulisdgā

a : Pipi daarā, kulisdgā līngā pa pagd ye

Pemsem yiib zīiga

Pemsem kōom zīiga

b : Kulisgā sā n wa sa, līngā pagdame

D tika ABAK (ABAC) G-ERES yūum 1994 soabā, zī-likr kiuuguu. naande n maan naan kānga.

Gom-zug α 4 Soaba: Birgā zāabo

Zamsg-zug pipi soaba : Birg yōod koob tuum pugē

Birg maanda sēn pugdā :

- a paasda tēnga yalē pānga. a ginda (yōgemda) zīis nins sēn yaa biisri la sēn yaa bolle, n sōngd tū koomā la yēgna kōom yī faasga; n sōngd tū zīis nins sēn yaa bīsrā koom tōog n yalse; n sōngd tū zīis nins sēn yaa bollā zut tuum yī faasga, n sōngd tū tēnga ra pī ye.
- a paasda tēngā yalē sōmblem, bala, sēn paasd tūlsā rūlsa bugs a tāaba, rūlsa a taab me la a wat ne, n sōngd tūlsā bīwungo wa boorā sufrā kūlvrā tū ketē.... birgā pōogr rogda rūlsa bāmba la a sōngd tū kēer paoong ya nana yaa wa potasiyaom feer . Sēn paasde, a gāta rūlsa kēer sēn tōe n booge. A paasda tēnga sōmblem (noosem); tēngā ka lebd n yī aslid wosg ye, rē nooma ne tūsa yidgri.
- a sōngda tēnga bōn-vūlī wā b tuumē. a yaa rūmsa se-tēega la b rūbo. bedensā sōngda tēnga n kēesd pemsem la b rūvsd zī-noodā yīngri. yaa mikoroob rāmba n pōogd birgā la b lebgd rūlsa rāmba tū tūlsā tōee n dītē.
- a manegda tūlsā bīwungo, b pānga la b rogem. wa b sēn zoe n yeel tū loogā, bīrgā tumda tēnga n kīt tū tūlsā vīlm lebg sōma: tūlsā mens manegre, mikoroob rāmba vīlm la tēnga rūlsa rāmba; bīwungā rūlsa rāmb rogem. Lozīni birgā la rūm-bind la tānpūur birgā sā n kalme, sōngdame tū b tōe n paam kood biis wosgo. La sā n yaa lozīni birgā a yen-yen la b ningda, a wat n yaamsa tēn-gāongā, n wa ne paoongā boogre.

Zamsg-zug a 2 soaba : Birgā zāab buud
toor-toor ko-waandem bātē.

- Tānpūurā (sagdo) sēn yōog n paam tompeglem ninga tara bōn yood wusgo, la būmb ning tūsā sēn tar a saob yōod yaa potasiyaom. Pūugā yōogr sēn yaa sōmb zīg ninga n yūdā yaa a sēn woogd nokensā pāngā. Rēnda toog sēn yāke, a faagda tēn-gāongā birg noosem pānga.
- birgā sā n busi, būmb zāng la sā n bus tū budbā ket tū kiuug a 1 bū a 2 a paasda zīgā noosem. La guus-y, birgā sā n pa pōog sōma, paoongā boogdame; sā n wa yaa boto sōmbame tū b (ning yūre) sēn na yūl n pōs yel kānga.
- yaa koobā la gūulgā naag taab n tūma n sōngd rūm-bīnda la rūm-dotā birgā tū b tōe n yūl sōma.
- bir-pōnegdem yaa : rūm-bīnd la tānpūur sēn pōoge : tūs la rūms kela. sēn pugdā b na n wilga birgā la bir-pōnegdem paoong sēn tūud soay ninsi.